

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ТА ЇЇ
УДОСКОНАЛЕННЯ**

(на матеріалах: Фінансовий відділ Вашковецької ТГ
(Чернівецька обл., Дністровський район, с.Вашківці)

Студентки 2 курсу, 706 групи,
заочної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
освітньої програми «Фінансовий
моніторинг та податковий
менеджмент»

Орлової
Поліни
Миколаївни

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Мустеца
Ірина
Василівна

В.о.завідувача кафедри:
к.е.н., доцент

Багрій
Конон
Леонідович

Чернівці 2025

АНОТАЦІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студента (ки) Орлової Поліни Миколаївни

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Тема роботи: Фінансова звітність бюджетних установ та її удосконалення

Анотація

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто теоретико-методичні засади формування і подання звітності суб'єктами державного сектору.

В другому розділі розглянута оцінка фінансово-господарської діяльності Вашківської ТГ, а саме доходів та видатків і фінансових результатів діяльності.

В третьому розділі висвітлено шляхи удосконалення показників звітності та розроблено стратегічні напрямки розвитку громади.

Кваліфікаційна робота викладена на 92 сторінках комп'ютерного тексту. Складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: фінансовий стан, доходи територіальної громади, витрати територіальної громади, децентралізація

The summary

In the first section of the qualification paper, the theoretical and methodological foundations of the preparation and presentation of reports by public sector entities are examined.

In the second section, an assessment of the financial and economic activities of the Vashkivtsi Territorial Community is presented, specifically its revenues, expenditures, and financial performance.

The third section highlights the ways to improve reporting indicators and develops strategic directions for the community's development.

The qualification paper consists of 92 pages of computer-typed text. It includes an introduction, three sections, conclusions and recommendations, a list of references, and appendices.

Keywords: financial condition, territorial community revenues, territorial community expenditures, decentralization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.....	6
1.1. Нормативно-правове регулювання формування і подання звітності суб'єктів державного сектору.....	7
1.2. Класифікація та вимоги до формування звітності суб'єктом державного сектору.....	11
1.3. Методика складання звітності територіальних громад.....	17
Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАШКОВЕЦЬКОЇ ТГ.....	24
2.1. Оцінка організаційної будови та шляхи фінансування Вашковецької територіальної громади.....	24
2.2. Оцінка доходів місцевого бюджету Вашковецької сільської ради.....	30
2.3. Оцінка видатків Вашковецької сільської ради.....	36
Висновки до розділу 2.....	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ ВАШКІВЕЦЬКОЇ ТЕРИРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	46
3.1. Визначення ризиків фінансової стабільності Вашковецької громади та шляхи їх мінімізації.....	47
3.2. Дохідний потенціал громади та перспективи його збільшення у Вашковецькій ТГ.....	49
3.3. Розробка стратегічних напрямків розвитку Вашковецької ТГ.....	54
Висновки до 3 розділу.....	58
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Звітність, як складова підсистема бюджетного механізму та інструмент управління соціально-економічним розвитком суспільства, відіграє важливу роль у забезпеченні оперативного управління бюджетною системою та процесом виконання бюджетів територіальних громад. Інформація, що міститься у фінансових і бюджетних звітах, а також у примітках до них, повинна сприяти ухваленню своєчасних і обґрунтованих економічних рішень. Це досягається шляхом оцінювання минулих, поточних і прогнозованих подій, а також підтвердження чи коригування раніше зроблених оцінок.

Проблемами удосконалення звітності суб'єктів державного сектору займалися такі науковці як: Шацкова Л.П., Драгомир Д.В. [17], Литвин З., Синькович О. [18], Романчук А.Л., Рилєєв С.В. [26], Мустеца І.В. [30], Мустеца Н.О. [31], Лучко М.Р., Рожелюк В.М. [44]. З огляду на це, питання організації процесу підготовки, складання та подання звітності територіальної громади набуває особливої актуальності. Рациональна організація цих процесів є важливою передумовою підвищення ефективності діяльності установ і організацій, що фінансуються з державного бюджету, що підтверджує актуальність дослідження у кваліфікаційній роботі.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і методологічних засад формування звітності Вашковецької територіальної громади. Для досягнення поставленої мети в роботі є такі **завдання**:

- 1) дослідити нормативно-правове регулювання формування звітності в бюджетних установах;
- 2) розглянути вимоги до формування звітності суб'єкта державного сектору;
- 3) охарактеризувати методику складання звітності Вашковецької ТГ;

- 4) оцінити організаційну будову і джерела фінансування територіальної громади;
- 5) оцінити доходи та витрати місцевого бюджету ТГ;
- 6) визначити ризики фінансової стабільності Вашковецької ТГ та шляхи їх мінімізації;
- 7) оцінити дохідний потенціал і перспективи його збільшення в майбутніх періодах;
- 8) розробити стратегічні напрямки розвитку ТГ з метою покращення фінансових показників діяльності.

Об'єктом дослідження є: процес формування звітності територіальними громадами

Предметом дослідження є: синтез теоретичних, практичних та методологічних аспектів побудови звітності територіальної громади.

Методи дослідження. При дослідженні у випускній кваліфікаційній роботі застосовувався методи абстракції, для дослідження економічних процесів і явищ методи аналізу і синтезу. З метою вивчення узагальнення інформації у звітності бюджетної установи використовуюся метод індукції та дедуктивний метод, а також метод спостереження, документальної перевірки. При оцінці фінансових потоків ТГ, а також фінансових показників ефективності діяльності ТГ застосовувалися економіко-математичні методи дослідження з використанням електронного ресурсу Excel.

Інформаційна база дослідження. Основною нормативною базою дослідження є Закони України, Бюджетний та Податковий Кодекси України, інструкції з формування звітності, постанови НБУ, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, Міжнародні стандарти фінансової звітності, інструкції, положення та звітність Вашковецької ТГ.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних та методичних положень щодо вдосконалення фінансового потенціалу громади в майбутніх періодах:

Основні положення наукової новизни, які виносяться на захист, полягають у такому:

удосконалено:

- процес оцінки ризиків коливання фінансових показників діяльності Вашковецької громади, шляхом визначення напрямків їх мінімізації;
- завдання розвитку і збільшення дохідного потенціалу Вашковецької ТГ враховуючи економічний розвиток та розширення податкової бази, зайнятість та легалізацію праці, покращення інфраструктури та благоустрою громади, освіти і цифровізацію населення, екологізацію та енергоефективність ТГ, соціальний захист та охорону здоров'я.

отримали подальший розвиток:

- розробка стратегічних напрямків розвитку громади з використанням SWOT-аналізу.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що ефективне управління фінансовими ресурсами територіальної громади позитивно вплине на економічний, соціальний, екологічний розвиток в майбутніх періодах. Пропозиції випускної кваліфікаційної роботи впроваджені в практичну діяльність Вашковецької ТГ.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Отримані результати досліджень опубліковані у студентському науковому збірнику ЧТЕІ ДТЕУ «Розвиток територіальних громад в умовах воєнного стану» [45]. Структура випускної кваліфікаційної роботи наступна: вступ, три розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел становить 70 джерела та додатки. Загальний обсяг роботи складає 48 ст., а також 14 рис. та 10 табл., 31 ст. додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

1.1. Нормативно-правове регулювання формування і подання звітності суб'єктів державного сектору

Бюджетні установи - це організації, діяльність яких не має на меті отримання прибутку, а спрямована на забезпечення суспільних потреб і виконання визначених державою функцій. Фінансування таких установ здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Однак у сучасних умовах дедалі частіше спостерігається явище недофінансування, що призводить до нестачі ресурсів для покриття потреб цих організацій. У зв'язку з цим особливого значення набуває формування збалансованого бюджету, його ефективне виконання, а також контроль за раціональним використанням бюджетних коштів органами державної та місцевої влади.

В умовах воєнного стану особливо важливо забезпечити своєчасне, належне та безперервне виконання державного та місцевих бюджетів. Згідно з п. 12 ст. 2 Бюджетного кодексу України, бюджетними установами визнаються органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також створені ними організації, що утримуються виключно за рахунок державного або місцевого бюджету.

Бюджетні установи є неприбутковими, тобто їхня діяльність спрямована не на отримання прибутку, а на надання послуг для задоволення потреб населення. Фінансування такої діяльності здійснюється за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів. Проте сьогодні більшість бюджетних установ стикаються з проблемою недофінансування та браком ресурсів для покриття власних потреб. Через

це виконання бюджетних програм та ефективність використання коштів повинні перебувати під постійним контролем відповідних органів державної влади та місцевого самоврядування.

На сучасному етапі формування будь-якої звітності на підприємстві є невід’ємним елементом його діяльності. Це стосується як фінансової, так і соціальної звітності, оскільки вона виступає завершальним етапом облікового процесу. Бюджетні установи в цьому контексті не становлять винятку.

Фінансова звітність забезпечує можливість контролювати правильність розпорядження та ефективність використання цільових бюджетних коштів, дотримання кошторисних призначень, а також здійснювати аналіз доходів і витрат протягом звітного періоду.

Проблематика складання та удосконалення фінансової звітності у бюджетних установах України досліджувалася численними вітчизняними науковцями, серед яких: Ю. Маляревський, О. Сідень, Д. Бандура, М. Фатєєв, Н. Чабанова, В. Волчанська, Т. Канаєва, В. Рудницький, Л. Сімченко, В.В. Ольховська, З. Литвин та О. Синькович, Л.Ловінська, Т. Тростенюк та С. Свірко, Т. Євдокименко та інші, що підтверджує актуальність кваліфікаційної роботи.

У межах реалізації Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки [1] Міністерство фінансів України запровадило регуляторний механізм, що передбачав перехід суб’єктів державного сектору економіки (СДСЕ) на застосування Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС) і нового Плану рахунків. Проте експертні оцінки Світового банку засвідчують, що національні стандарти потребують подальшого вдосконалення відповідно до змін міжнародних стандартів, а також розроблення нових національних положень. На підставі цих рекомендацій у 2018 році було схвалено Стратегію

модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року [2].

Фінансова звітність бюджетних установ являє собою систему бухгалтерських документів, що відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установи за відповідний звітний період. Основна мета її складання полягає у забезпеченні користувачів повною, достовірною та неупередженою інформацією щодо фінансового стану установи та виконання кошторису доходів і видатків за звітний період.

Методологічними засадами формування фінансової звітності суб'єктів державного сектору є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», згідно якого основними формати звітності є: Баланс (Форма № 1-дс); Звіт про фінансові результати (Форма № 2-дс); Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3-дс); Звіт про власний капітал (Форма № 4-дс) зі змінами від 2017 р. [3].

Фінансування суб'єктів державного сектору здійснюється з врахуванням вимог Бюджетного кодексу України [4]. Фіскальну функцію досліджуваної сільської ради регулює Податковий кодекс України [5]. Суб'єкти державного сектору при розподілі видатків враховують вимоги паспорта бюджетної програми [6], а витрат відображаються відповідно до НП(С)БО ДС 135 «Витрати» [7].

Попри здійснену реструктуризацію обліку в процесі створення НП(С)БОДС, однією з ключових його складових залишається процес фінансування, тобто формування доходів. Для впровадження оновлених методичних підходів до обліку доходів у складі стандартів було розроблено НП(С)БОДС 124 «Доходи», який базується на положеннях МСБО 9 «Доходи від обмінних операцій» та МСБО 23 «Доходи з необмінних операцій» [8].

Цей стандарт суттєво змінює підхід до класифікації доходів (фінансування) та переглядає визначення поняття «обмінних операцій».

У контексті статті «Дохід від валютних операцій» визначено умови, за яких визнається кожен вид доходів, а також порядок їх оцінювання.

Поняття фінансування нерозривно пов'язане з категорією вартості та витрат, тому варто звернути увагу на НП(С)БОДС 135 «Витрати», який замінює термін «видатки» на «витрати» та класифікує їх на дві групи: «витрати, пов'язані з обмінними операціями» та «витрати, пов'язані з необхідними процесами».

Водночас термін «витрати» не має чіткої фіксації у нормативних документах, що стимулювало розроблення нових підходів до бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Такі підходи враховують економічну доцільність їх діяльності та ефективність використання методів, раніше характерних переважно для комерційного сектору.

Бюджетні запити визначаються відповідною інструкцією, що визначено наказом МФУ від 06.06.2012 р. №687 [9]. За використання бюджетних коштів ведеться постійний контроль та визначається їх цільове спрямування. Саме тому бюджетним установам рекомендується здійснювати внутрішній контроль, що визначено відповідними методичними рекомендаціями [10].

Детальна характеристика форм фінансової звітності наведена в дод. А1, головні розпорядники бюджетних коштів оприлюднюють річну фінансову звітність, річну консолідовану фінансову звітність не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, шляхом розміщення на своєму веб-сайті [11].

Головним нормативним актом, який визначає порядок узагальнення інформації про активи, пасиви, доходи і витрати бюджетних установ є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12].

З метою захисту інтересів суб'єктів подання звітності в період дії воєнного стану або стану війни прийнятий Закон України №2115 [13]. Відповідно до даного нормативу у період дії воєнного стану контрольні заходи, пов'язані з перевіркою своєчасності та повноти подання звітів або документів звітного характеру уповноваженими органами, не здійснюються.

Крім того, протягом дії воєнного стану та упродовж трьох місяців після його припинення або скасування, посадові особи, відповідальні за своєчасне та повне подання і оприлюднення фінансової звітності, звільняються від відповідальності за порушення строків оприлюднення річної фінансової та консолідованої фінансової звітності.

Це також стосується відповідних аудиторських звітів, звіту про управління, консолідованого звіту про управління, звіту про платежі на користь держави та консолідованого звіту про такі платежі, складання і оприлюднення яких передбачено чинним законодавством.

Оприлюднена річна фінансова звітність та річна консолідована фінансова звітність повинні зберігатися на веб-сайтах головних розпорядників бюджетних коштів у нашому випадку у Вашковецької ТГ, не менше шести років. Проведений огляд інформації на офіційному сайті досліджуваної установи не виявив відхилень, звітність оприлюднена за останні 6 років.

Терміни подання річної звітності за встановленими органам Казначейства за місцем обслуговування графіками(п.5Порядок 307) в межах зазначених термінів:

- фінансової звітності розпорядниками коштів місцевих бюджетів - не пізніше ніж 22 січня року, що настає за звітним роком (п. 6 Порядку № 419);
- консолідованої фінансової звітності головними розпорядниками коштів - щороку не пізніше 25 лютого наступного за звітним роком (п. 7 Порядку № 419) [14].

Згідно вищенаведеного нормативу, фінансова звітність розпорядниками коштів місцевих бюджетів подається розпорядникам вищого рівня з відміткою органів Казначейства про її відповідність даним обліку про виконання бюджетів. Суб'єкти державного сектору формують фінансову та бюджетну звітність. Перевірка порівнянності показників фінансової звітності визначається методичними рекомендаціями №1170 [15].

1.2. Класифікація та вимоги до формування звітності суб'єктом державного сектору

У широкому значенні поняття звітність охоплює систематизовану сукупність даних, що характеризують результати та умови діяльності суб'єкта господарювання за певний період і періодично подаються уповноваженим органам управління та іншим заінтересованим користувачам.

Формування звітності здійснюється на основі поточної інформації про діяльність суб'єкта, яка проходить попередню обробку в межах оперативного, бухгалтерського та статистичного обліку і накопичується у відповідних облікових регістрах. Узагальнені показники цих даних подаються у вигляді таблиць звітного характеру, форми яких розробляються за встановленими зразками та затверджуються нормативно-правовими актами органів державного управління.

Звітність суб'єктів державного сектору доцільно розглядати як сукупність взаємопов'язаних показників, що відображають результати їх фінансово-господарської діяльності за звітний період. Вона формується на основі даних оперативного, бухгалтерського та статистичного обліку, які узагальнюються та систематизуються у табличній формі.

Система звітності є невід'ємною складовою фінансово-економічного механізму, що забезпечує процеси планування, фінансування,

використання та обліку бюджетних коштів. Інформація, відображена у звітності суб'єктів державного сектору, надає можливість здійснювати оцінку фінансового стану Вашковецької ТГ, а також аналізувати тенденції розвитку бюджетної сфери в цілому.

Залежно від змісту та призначення, звітність суб'єктів державного сектору поділяється на певні види, які наведено на рис.1.1.

Рис.1.1. Класифікація звітності бюджетних установ*

* Згруповано автором

Система звітності є невід’ємною складовою фінансового планування, фінансування, використання та обліку бюджетних коштів. Дані, наведені у звітності суб’єктів державного сектору, дозволяють не лише оцінити фінансово-господарський стан Вашковецької ТГ, а й простежити динаміку розвитку бюджетної сфери загалом.

Достовірність, відсутність помилок і неточностей, а також правильність складання та подання фінансової звітності є важливими характеристиками суб’єкта державного сектору та свідчать про відповідальність його адміністрації. Інакше кажучи, фінансова звітність виступає як “обличчя” суб’єкта державного сектору. Відповідальні установи дотримуються визначених нормативами вимог під час складання та подання фінансової звітності (рис. 1.2).

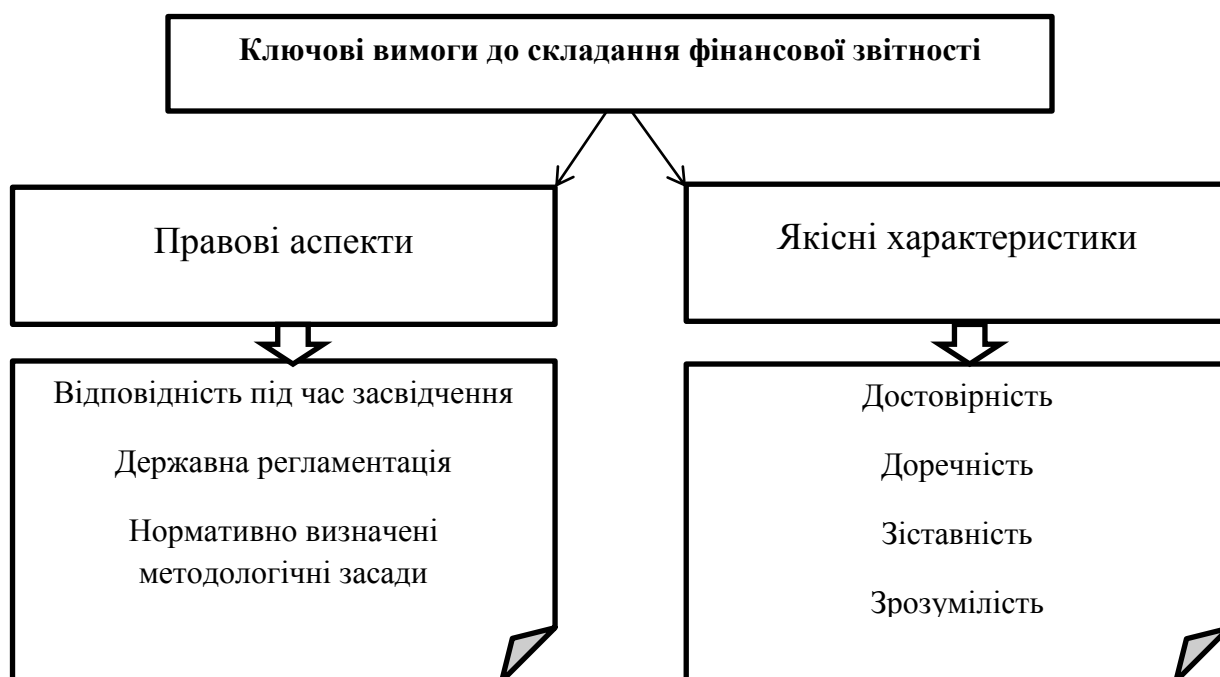

Рис.1.2. Вимоги до складання звітності суб’єктом державного сектору*

* Узагальнено автором.

Обов’язкові елементи фінансової звітності з зарубіжних країнах досліджували Шацкова Л.П., Драгомир Д.В. [17], Литвин З.,

Синькович О. [18], Сазонова С., Гельман В. [19], Шипіна С. [10], що підтверджує актуальність даного напрямку дослідження.

Науковці зазначають, що сучасний процес глобалізації безпосередньо впливає на розвиток і вдосконалення національних систем бухгалтерського обліку та ведення фінансової звітності. Аналіз практики складання фінансової звітності в зарубіжних країнах свідчить про відмінності її структури від вимог національного законодавства.

У деяких випадках звітність є більш спрощеною, тоді як в інших - детально структурованою. Основні обов'язкові елементи фінансової звітності у різних країнах представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Дослідження обов'язкових елементів звітності суб'єктів державного сектору в зарубіжних країнах*

№ п/п	Форма звітності в бюджетних установах	Великобританія	Італія	Люксембург	Франція	США	Німеччина
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Баланс	+	+	+	+	+	+
2	Звіт про прибутки та збитки	+	+	+	+	+	+
3	Звіт про рух грошових коштів	+				+	
4	Пояснювальна записка	+	+				

5	Звіт про зміни в капіталі		+				
6	Аудиторський звіт		+				

* Досліджено автором

Дослідження в табл.1.1. показали, що у всіх досліджуваних країнах обов'язковими для складання є дві форми звітності, а сам баланс та звіт про прибутки та збитки.

В зарубіжних країнах при формування форми фінансової звітності в якій відображаються активи та пасиви бюджетної установи, а саме Балансу, використовують вимоги Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку для державного сектору 1 «Подання фінансових звітів» [21].

Запровадження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» [22] наблизило структуру форм фінансової звітності до вимог, визначених у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС) 1 «Подання фінансових звітів» [21]. Із набранням чинності НП(С)БОДС 101 змінився також зміст і структура фінансових звітів.

Ключовою формою фінансової звітності залишається баланс, який має табличну форму та відображає у статичному вигляді стан активів і пасивів організації на початок і кінець звітного періоду.

Відповідно до «Порядку складання фінансової звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» використовувалися такі форми:

- ✓ Баланс (форма №1);
- ✓ Звіт про результати фінансової діяльності (форма №9д, №9м);
- ✓ Звіт про рух грошових коштів;
- ✓ Пояснювальна записка [17].

Після впровадження НП(С)БОДС 101 структура фінансової звітності була доповнена такими формами:

- ✓ Баланс (форма №1-дс);
- ✓ Звіт про фінансові результати (форма №2-дс);
- ✓ Звіт про рух грошових коштів (форма №3-дс);
- ✓ Звіт про власний капітал (форма №4-дс);
- ✓ Примітки до річної фінансової звітності (форма №5-дс), зокрема додаток «Інформація за сегментами» [22].

Згідно з вимогами МСБОДС, фінансова звітність складається з таких документів:

- ✓ Звіт про фінансовий стан;
- ✓ Звіт про фінансові результати;
- ✓ Звіт про рух грошових коштів;
- ✓ Звіт про зміни у чистих активах або власному капіталі;
- ✓ Примітки до фінансових звітів [21].

Згідно з новим підходом, класифікація доходів і витрат (видатків) суб'єктів державного сектору здійснюється не за джерелом фінансування чи надходження, а за їх функціональним призначенням.

Інформаційні потреби користувачів фінансової та бюджетної звітності суб'єктів державного сектору наведено в дод.А5. На рис.1.3. наведено склад звітності бюджетних установ, порядок складання звітності наведено в дод.А6.

Джерелом формування фінансової звітності є дані синтетичного та аналітичного обліку, які відображають майнове та фінансове становище установ державного сектору за звітний період (рік, квартал).

Для бюджетної звітності джерелом інформації є: дані про кошторисні призначення; отримані доходи; касові та фактичні видатки установ державного сектору; дебіторську та кредиторську заборгованість за

звітний період. Склад бюджетної звітності наведено в дод.А7. А обов'язкові реквізити форм звітності узагальнено в дод.А8.

Рис.1.3. Склад звітності територіальних громад

В дод.А2 узагальнено структуру Балансу враховуючи вимоги вищерозглянутих нормативних актів.

Звіт про фінансові результати (форма №2 дс), призначена для узагальнення інформації про доходи і витрати, відповідно у дод.А3 наведено порядок визнання доходів від обмінних операцій, а в дод.А4 наведено склад і вимоги до визнання доходів від обмінних та необмінних операцій. В наступному питанні розглянуто глибше структуру та методику складання звітності територіальних громад

1.3. Методика складання звітності територіальних громад

Формування показників звітності територіальних громад є надзвичайно актуальним питанням, особливо в умовах децентралізаційних процесів, які продовжують впроваджуються на шляху Євроінтеграції України. Це

підтверджують дослідження Мустеци І., Вдовічена А., Чорновол А., Томнюк Т., Табенської Ю., Мустеци Н., Боднар І. [29, 30, 31, 32].

Перш ніж розпочати формування звітності територіальної громади, фінансовий відділ обов'язково повинен слідкувати за наступним алгоритмом дій:

1) Перевірка наявності первинних документів. Тобто під час перевірки облікових даних важливим етапом є виявлення документів, які були опрацьовані у звітному періоді, але з певних причин не внесені до реєстрів бухгалтерського обліку. У разі виявлення таких документів необхідно забезпечити їх повне відображення в обліку розпорядника бюджетних коштів.

2) Проведення інвентаризації активів і фінансових зобов'язань. Перед складанням річної фінансової звітності обов'язковим є проведення інвентаризації активів та зобов'язань підприємства (п. 12 Порядку № 419). Вимоги до організації та проведення інвентаризації визначено Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879.

Згідно зі змінами до Порядку № 419, установи зобов'язані проводити інвентаризацію станом на перше число місяця, що настає після місяця, у якому з'явилася можливість доступу до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку [14].

3) Списання дебіторської та кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув. За результатами проведеної інвентаризації розрахунків, на підставі рішення керівника установи здійснюється списання:

- дебіторської заборгованості, строк позовної давності якої минув і яка визнана безнадійною до стягнення (п. 3.5 розд. III Порядку № 372) [14];
- кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув, за загальним і спеціальним фондами відповідного бюджету (крім власних

надходжень бюджетних установ), що підлягає списанню щоквартально (п. 4.2 розд. IV Порядку № 372).

У період дії воєнного стану в Україні строки позовної давності, визначені статтями 257–259 Цивільного кодексу України, продовжуються на весь період його дії (п. 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» ЦКУ). При цьому застосовуються загальні правила визначення строків, установлені статтями 253–255 Цивільного кодексу України [24].

4) Нарахування амортизації. Слід відмітити, що амортизація не нараховується на об'єкти основних засобів (далі - ОЗ), доступ до яких обмежений у зв'язку з тим, що вони перебувають на тимчасово окупованій території та/або на території проведення антитерористичної операції та/або в районах проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєнного стану.

5) Виправлення виявлених помилок. Виправлення суттєвих помилок здійснюється відповідно до вимог НП(С)БОДС 125 [24].

Слід відмітити, що усі статті фінансової звітності суб'єкта державного сектору повинні бути правильно оцінені та визнані у звітності про, що зазначають Мустеца І. та Фоміна О. [28].

Для оформлення такого виправлення складається бухгалтерська довідка, типова форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755 [14].

Помилки, виявлені у регістрах бухгалтерського обліку за попередній звітний період, виправляються способом сторно. У бухгалтерській довідці помилкові записи (сума, кореспонденція субрахунків) зазначаються червоним чорнилом або зі знаком «мінус», тоді як правильні дані (сума, кореспонденція субрахунків) - чорнилом темного кольору.

Внесення виправлених даних до регістрів бухгалтерського обліку та до книги «Журнал-Головна» у місяці, коли виявлено помилку, забезпечує анулювання неправильного запису та відображення коректних показників.

У бухгалтерській довідці обов'язково зазначаються причина помилки, посилання на документи і реєстри обліку, у яких її було допущено. Документ підписується працівником, який його склав, та головним бухгалтером установи.

Головною формою, яку складають усі підприємства, організації в тому числі і суб'єкти державного сектору є форма №1 Баланс (дс). У активі балансу відображається інформація про майно суб'єкта державного сектору, а у пасиві – про джерела його формування, що забезпечує рівність підсумків активу та пасиву. Для зручності складання кожна стаття балансу має відповідний код рядка. Активи та джерела їх формування згруповані за економічним змістом у розділи та підрозділи із виділенням складових статей. Активи поділяються на дві основні групи – фінансові та нефінансові, тоді як пасиви класифікуються за джерелами фінансування майна – власними і позиковими коштами. Окремими розділами балансу виділено витрати та доходи майбутніх періодів. Важливою складовою процесу реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до встановлених стандартів є розроблення нових і уточнення раніше затверджених положень (стандартів) бухгалтерського обліку та їх практичне впровадження. На табл.1.2. наведена будова розділів Балансу (форма 1-дс).

Таблиця 1.2

Будова Балансу (форма 1 –дс) [14]

Актив	Пасив
1	2
Розділ I «Нефінансові активи»	Розділ I «Власний капітал та фінансовий результат»
Розділ II «Фінансові активи»	Розділ II «Зобов'язання»
Розділ III «Витрати майбутніх періодів»	Розділ III «Забезпечення»
Розділ IV «Доходи майбутніх періодів»	
Баланс	Баланс

Показники статей балансу на початок звітної періоду мають бути тотожними даним відповідних статей балансу на кінець попереднього звітної періоду, з урахуванням результатів реорганізації (якщо така мала місце станом на початок року).

Баланс формується на кінець останнього дня звітної періоду, тобто станом на 31 грудня 2025 року.

Інформація, що відображається у статтях активу та пасиву балансу, формується на підставі даних відповідних субрахунків бухгалтерського обліку, які узагальнюються розпорядниками бюджетних коштів упродовж звітної періоду в книзі «Журнал-Головна».

Порядок ведення книги «Журнал-Головна» регламентується Порядком складання типових форм меморіальних ордерів та інших облікових регістрів суб'єктів державного сектору, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755 [25].

Узагальнення даних у вищенаведеній формі звітності детально розглянуто в дод.А9. і А10. Форми звітності формуються у фінансовому відділі автоматично, процес діджеталізації усіх процесів відображення інформації у звітності є викликом сьогодення. Жодна територіальна громада не формує звітність в ручному режимі. Про актуальність автоматизації звітності в бюджетних установах у своїх дослідженнях зазначали Романчук А. та Рилєєв С. [26].

Використання ІІІ в обробці фінансової інформації розглядали у своїх дослідженнях Мустеца І.В. та Мустеца Н.О., які виділяють переваги впровадження ІІІ:

- 1) зменшення корупції через автоматизація процесів знижує ймовірність людських помилок і зловживань;
- 2) персоналізація фінансових послуг, ІІІ дозволяє краще розуміти потреби клієнтів і пропонувати індивідуальні рішення;

- 3) автоматизація дозволить збільшити швидкості та точності виконання фінансових операцій;
- 4) онлайн-маркетинг надає можливість точного визначення потреб клієнтів для налаштування маркетингових стратегій [30]. Також про актуальність застосування автоматизації процесів в установах, організаціях та підприємствах зазначають зарубіжні науковці Яін Ші та Ксіоні Лі, А.Вуеджес, Дж.Борба [33,34,35].

Важливим для громади є формування Звіту про фінансові результати №2 дс., який відображає інформацію про доходи, витрати, дефіцит/профіцит в результаті діяльності суб'єкта державного сектору протягом звітного періоду. Тобто, цей звіт характеризує фінансові результати діяльності розпорядника бюджетних коштів за звітний період.

Зі набуттям чинності НП(С)БОДС 101, НП(С)БОДС 124 і НП(С)БОДС 135 відбулися зміни у підходах до визначення понять «доходи», «витрати» та «видатки», а також суттєво оновлено їх класифікацію в системі бухгалтерського обліку та, відповідно, у фінансовій звітності суб'єктів державного сектору.

Методика заповнення форми №2 дс, наведена в дод.А 11., доходи бюджетної установи, а у дод. А12 методика узагальнення витрат бюджетної установи. Бюджетні установи також складають форму №3 Звіт про рух грошових коштів 3-дс), методика заповнення якого у результаті операційної, фінансової та операційної діяльності наведена в дод.А13., А14, А15 і А16.

Звіт про власний капітал (форма № 4-дс) також формується суб'єктами державного сектору і відображає зміни в капіталі. Методика заповнення даної форми узагальнена в дод. А17.

Суб'єкти державного сектору завершують етап формування фінансової звітності складаючи Пояснюючу записку до фінансової звітності суб'єктів державного сектору. В дод. А18. наведено структуру Пояснювальної

записки, яка містити таку інформацію про розпорядника бюджетних коштів: найменування та місцезнаходження; короткий опис основної діяльності; найменування розпорядника вищого рівня. В дод. А19 узагальнено розкриття елементів бюджетної звітності.

Отже фінансова та бюджетна звітність громади є основним джерелом інформації для широкого кола внутрішніх та зовнішніх користувачів, особливо для органів виконавчої влади та розпорядників коштів вищого рівня. На підставі звітності платники податків мають можливість розглянути напрямки використання бюджетних коштів, контролюючі органи оцінити цільове використання коштів, що особливо актуально в умовах війни.

Висновки до розділу 1

На підставі проведеного дослідження можна дійти висновку, що фінансова звітність є ключовим елементом системи бухгалтерського обліку та відіграє важливу роль для широкого кола користувачів.

Саме у фінансовій звітності відображено основні показники господарської та фінансової діяльності суб'єктів державного сектору. Ґрунтовний аналіз фінансової звітності дає можливість виявити причини досягнутих результатів, визначити недоліки в діяльності та окреслити напрями подальшого вдосконалення роботи установ державного сектору.

Дослідження чинних форм фінансової звітності в Україні та їх порівняння з міжнародною практикою свідчить, що сучасна фінансова звітність суб'єктів державного сектору є достатньо інформативною та наразі відповідає потребам користувачів.

Водночас бухгалтерський облік і звітність у державному секторі перебувають на етапі активних змін, а подальше реформування бюджетного обліку та фінансової звітності на основі МСБОДС спрямоване на підвищення прозорості та спрощення процесу підготовки звітності.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАШКОВЕЦЬКОЇ ТГ

2.1. Оцінка організаційної будови та напрямків фінансування Вашковецької ТГ враховуючи цілі сталого розвитку

Війна внесла значні зміни в процес формування фінансів місцевих громад. Так, Кабінетом Міністрів України 11 березня 2022 р. було затверджено Постанову № 252 "Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану", якою визначено особливості формування, затвердження та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану [36]. Крім цього, Кабінетом Міністрів України схвалено зміни до Порядку виконання повноважень органами Державної казначейської служби в особливому режимі в умовах воєнного стану, згідно яких визначено пріоритетність проведення видатків [37].

Окремо внесено зміни до справляння податків, які забезпечують наповнення основних бюджетоутворюючих джерел як на загальнодержавному та і на місцевому рівнях [37]. В даному питанні детально розглянуто організаційну будову ТГ, а також напрямки розподілу фінансових ресурсів громади враховуючи цілі сталого розвитку в довоєнний період та в сучасних умовах господарювання.

Організаційна структура Вашковецької сільської ради включає сільського голову, виконавчий комітет, секретаря, старост, та постійні комісії. Вашковецький сільський голова очолює раду та її виконавчий комітет, а також представляє громаду згідно з офіційним сайтом громади.

Очолює сільську раду та її виконавчий комітет голова, а саме Янко Іван Васильович.

Виконавчий комітет також складається з голови, секретаря та заступника голови, який є старостою сіл Шишківці та Струмок.

Секретар виконавчого комітету у Вашковецькій сільській раді - Гудійник Ольга Владиславівна.

Староста Банар Світлана Михайлівна є старостою сіл Шишківці та Струмок.

Сільська рада створює постійні комісії для розгляду питань та підготовки рішень. Їх склад і повноваження визначаються Регламентом сільської ради.

Сесії сільської ради є основною формою роботи ради, де депутати приймають рішення та ухвалюють важливі питання.

Вашковецька сільська рада представляє територіальну громаду сіл Вашківці, Шишківці та Струмок.

Питання пов'язані із складанням фінансової звітності, веденням обліку, бюджетуванням громади вирішує фінансовий відділ, який включає:

- ✓ начальника фінансового відділу - Чернюк Валентина Василівна;
- ✓ головний бухгалтер - Бологан Тетяна Михайлівна;
- ✓ головний бухгалтер фінансового відділу - Ковалик Марія Василівна;
- ✓ касир - Лисай Лариса Миколаївна.

В дод. А 18 наведено основні дані по організаційній структурі досліджуваної ТГ. Наступним кроком дослідження є оцінка економічного стану та напрямків сталого розвитку Вашковецької об'єднаної територіальної громади.

Депутати ТГ спільно з фінансовим відділом спрямовували фінансові ресурси на енергозбереження та енергоефективність. Шляхом опитування та спостереження встановлено, що виконавчим комітетом Вашковецької сільської ради впроваджено ряд заходів, спрямованих на забезпечення надійного, безперебійного та якісного енерго-, та газопостачання з метою забезпечення всіх споживачів у населених

пунктах громади. Позитивним є те, що розглядається можливість заміни природного газу на альтернативні види палива, що особливо актуальне в умовах блекаутів, а також суттєвого зростання цін на енергоносії у 2025-2026 рр.

Протягом 2016-2019 років впроваджено енергоефективні заходи, із використанням енергозберігаючих технологій у бюджетних установах і організаціях, житлових будинках жителів сіл, встановлено сучасні прилади обліку енергоносіїв для побутових споживачів.

Наприклад, здійснено ремонт покрівлі та утеплення зовнішніх стін приміщення ІІ корпусу загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів с. Вашківці. Крім того проведено ремонт І корпусу школи, а саме заміна метало пластикових вікон та дверей. Також проведено ремонт покрівлі харчоблоку, внутрішніх приміщень та утеплення зовнішніх стін основного приміщення та харчоблоку дошкільного навчального закладу «Веселі каруселі», що розміщено в селі Вашківці.

Проведені ремонтні роботи основного приміщення дошкільного навчального закладу «Капітошка» с. Шишківці. Капітальне відтворення здійснено із застосуванням енергозберігаючих технологій (утеплення зовнішніх стін приміщення та ремонт внутрішніх рекреаційних приміщень).

Відремонтовано фасад Будинку культури с.Вашківці із застосуванням енергозберігаючих технологій та заміною віконних і дверних прорізів. Крім того, здійснено ремонт віконних та дверних прорізів установи культури в селі Нова Слобода.

Громада спрямовує вільні фінансові ресурси протягом 2019-2023 рр. на будівництво та капітальні інвестиції. Позитивним є те, що в стратегії громади зазначено, що вона і в подальшому буде працювати в напрямку залучення інвестицій в економіку громади. Відмічено цілеспрямоване створення умов щодо покращення інвестиційно привабливого клімату.

Виконавчий комітет розуміє, що проблеми в соціально-економічному розвитку громади можна вирішити лише тоді, коли працює виробництво, постійно створюються додаткові робочі місця, коли люди отримують гідну заробітну плату, а в казну громади справно надходять податки і платежі.

Голова громади спільно з депутатським корпусом постійно здійснюють пошук та вивчають можливості участі у грантах. Прикладом є те, що у Вашковецькій об'єднаній територіальній громаді створено сільськогосподарський обслуговуючий кооператив «Холодок» із охолодження та шокового заморожування фруктів. Даний кооператив створений у межах грантового проекту "Різні громади – спільні рішення для економічного зростання", що фінансувався за кошти Європейського союзу спільно з Вашковецькою сільською радою. Цей проект реалізується в рамках ініціативи "Мери за економічне зростання", Глибоцькою селищною радою спільно з Асоціацією органів місцевого самоврядування Чернівецької області "Агенція розвитку громад Буковини".

Слід відмітити, що на території населених пунктів громади відремонтовано об'єкти комунальної власності сільської ради, а також прокладено мережі вуличного освітлення в усіх населених пунктах громади.

Дбають в громаді і про безпеку дорожнього руху, так на дорогах загального користування встановлені знаки обмеження швидкості та знаки з назвами населених пунктів.

Малий та середній бізнес, який діє на території Вашковецької громади перетворюється на важливий сектор економіки, який суттєво впливає на забезпечення населення необхідними товарами та наданням послуг. Споживчий ринок забезпечує зайнятість населення та суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету сільської ради.

Споживчий ринок займає одне з провідних місць в соціальній інфраструктурі громади. Торгівля забезпечує систематичні надходження

до бюджету сільської ради певної частини коштів. Це сприяє зміцненню фінансового стану громади, є необхідною умовою розвитку виробництва. Наприклад, в селі Вашківці задовольняє потреби населення 26 магазинів, 4 підприємства закладів громадського харчування, селі Шишківці - 7 магазинів, селі Струмок - 1 магазин, на станції Васкауци - 1 магазин.

Позитивним є те, що на території села Вашківці діє 2 сільськогосподарських ринки: постійно діючий ринок з перевагою торгівлі продовольчими товарами та сезонний сільськогосподарський ринок, на якому здійснюється продаж саджанців плодових дерев та декоративних кущів, квітів власного виробництва. Останній забезпечує сільськогосподарською продукцією майже всю територію України.

Дослідження показали, що за формами власності в структурі товарообороту переважає товарооборот підприємств приватної форми власності та особистих селянських господарств.

Вагомим фактором розвитку громади є аграрний бізнес. Нариклад, на території громади на належному технологічному рівні працює 7 агропромислових підприємства, основні з них:

- ФГ «Янтарне»;
- ФГ «Райська долина»;
- ФГ «Фровзер Агро»;
- ФГ «Аура Плюс»;
- Елеватор «Сварог Вест груп»;
- ПП «Олімпія»;
- ТОВ «Хуторок».

Вищенаведені підприємства вирощують сільськогосподарські злакові, бобові та зернові культури, а також фрукти і овочі.

Для розвитку громади важлива логістика, так перевезення пасажирів з населених пунктів об'єднаної громади здійснюється за рахунок приватних перевізників. Підвіз до районного центру м.Сокиряни забезпечує

автоперевізник ПП Кулій В.М., до обласного центру м.Чернівці забезпечує автоперевізник ПП Базь А.І. Перевезення пасажирів здійснюється щоденно двома рейсами: Вашківці - Сокиряни та Вашківці - Чернівці.

Існуюча логістична мережа розроблена з урахуванням потреб жителів населених пунктів територіальної громади. Перевезення пасажирів автобусами на міжміських та районних маршрутах здійснюється на конкурсній основі. Приватними перевізниками повністю забезпечено перевезення пасажирів пільгових категорій.

Перелік бюджетних установ та закладів, фінансування яких здійснювалася з бюджету Вашковецької сільської територіальної громади у 2024 році наведено в дод. Б7., найбільша питома вага належить видаткам на заклади загальної середньої освіти за рахунок місцевого бюджету 8572000 грн., за рахунок освітньої субвенції - 17898700 грн.

Видатки загального фонду у 2024 р. складали 394293000 грн., з них на оплату праці спрямовано 24804800 грн., на комунальні послуги 3747000 грн. Спеціальний фонд склав у 2024 р. – 1553000 грн., з них видатки споживання складають 1553000 грн., оплата праці - 35200 грн., комунальні послуги та енергоносії – 150000 грн. Разом видатків у 2024 р. по ТГ оцінено в сумі 40982300 грн.

Міжбюджетні трансферти (дод. Б3) у 2024 р. оцінено таким чином до загального фонду спрямовано: базова дотація склала 9490600 грн., освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 178987000 грн.

Трансферти із загального фонду бюджету, а саме на Сокирянську міську територіальну громаду склало 1400000 грн.

Слід зазначити, що доходи і видатки Вашковецької сільської територіальної громади визначені рішенням №163/32-23. 32 сесії VIII скликання по Дністровському районі (дод.Б1). Бюджет на 2024 рік затверджено 22 грудня 2023 року, керуючись Бюджетним кодексом України, а саме п.23 частина 1 статті 26 і статтю 59 і 61[] . А також

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1]. При складанні бюджету використовували і рекомендації рішення виконавчого комітету сільської ради №122.

Детальна оцінка доходів та видатків досліджуваної громади проаналізовано у п.п. 2.2. та 2.3. випускної роботи, а також їх узагальнення у фінансовій звітності.

2.2 Оцінка доходів місцевого бюджету Вашковецької сільської ради

За рішенням №163/32-23 «Про бюджет Вашковецької міської територіальної громади на 2024 рік», яке наведено в дод. Б1 зазначено, що доходи місцевого бюджету ТГ затверджено в сумі 409823000 грн., у тому числі доходи загального фонду місцевого бюджету в сумі 39429300 грн. У тому числі доходи спеціального фонду місцевого бюджету оцінено в сумі 1553000 грн.

Також рішенням сесії затверджені міжбюджетні призначення, які наведено в дод. Б2, та міжбюджетні трансферти, які наведено в дод. Б3. Обов'язково затверджують і відомчу класифікацію, яка наведена в дод. Б4.

Згідно дод. Б1 встановлено, що до доходів загального фонду сільського бюджету Вашковецької ТГ належать доходи, які визначені статтями 64,97,101,103 Бюджетного кодексу України. Джерелами формування у частині фінансування являються надходження, які визначено у статті 72 Бюджетного кодексу України [4].

Також встановлено, що у 2024 році кошти, отримані до спеціального фонду сільського бюджету досліджуваної громади відповідно до статті 71 Бюджетного кодексу України спрямовуються на реалізацію природоохоронних заходів, шляхом адміністрування екологічного

податку, на утримання бюджетної установи, що здійснюється за рахунок власних надходжень бюджетних установ, на витрати визначені положенням про цільовий фонд.

Основні види господарської діяльності територіальної громади - це сільське господарство, гуртова та роздрібна торгівля. Важливим для розвитку економіки, наповнення місцевого бюджету, забезпечення зайнятості населення є сільському господарстві.

Оцінку доходів Вашковецької ТГ здійснено на підставі дод. Б1 і Б9, а також згідно офіційного сайту громади, результати дослідження узагальнено дод. А19.

Таблиця 2.1

**Оцінка темпів росту заробітної плати працівників
Вашковецького ТГ за 2021-2024 рр.
згідно тарифного розряду.**

Дата	Оклад (грн.)	Темп росту (%)
1	2	3
01.01.2021	2670	—
01.01.2022	2983	11,7%
01.10.2022	2982	3,1%
01.01.2023	3193	7,1%
01.01.2024	3411	6,8%

При формуванні показників сільського бюджету на 2022–2024 роки враховано відповідно до Бюджетної декларації збільшення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму для працездатних осіб та посадового окладу працівника 1-го тарифного розряду:

- мінімальна заробітної плати станом на 01.01.2022 року оцінено в сумі 6500 грн. (темпи росту на 8,3% до 2021 року), з 01.10.2022 року - 6700 грн. (темпи росту на 3,1%); на 01.01.2023 року в обсязі 7176 грн. (темпи росту

на 7,1% до 2022 року); на 01.01.2024 року - 7665 грн. (темпи росту на 6,8% до 2023 року). На 1.01.2025 року мінімальна заробітна плата встановлена в сумі 8000 грн., з 1 січня 2026 року мінімальна зарплата складе 8647 грн. за прогнозами 10059 грн. сягне у 2028 році.

Протягом 2026 року прогнозують суттєве збільшення на 50% заробітної плати вчителів за поетапною схемою, так на 30% зросте даний показник на початку 2026 року і ще на 20% з 1 вересня. Також заплановано збільшення заробітної плати до 35000 грн. лікарям первинної а екстреної допомоги, що зазначає пример міністр України – Ю. Свириденко. Такий тренд звичайно вплине на формування бюджету громади на 2026 рік.

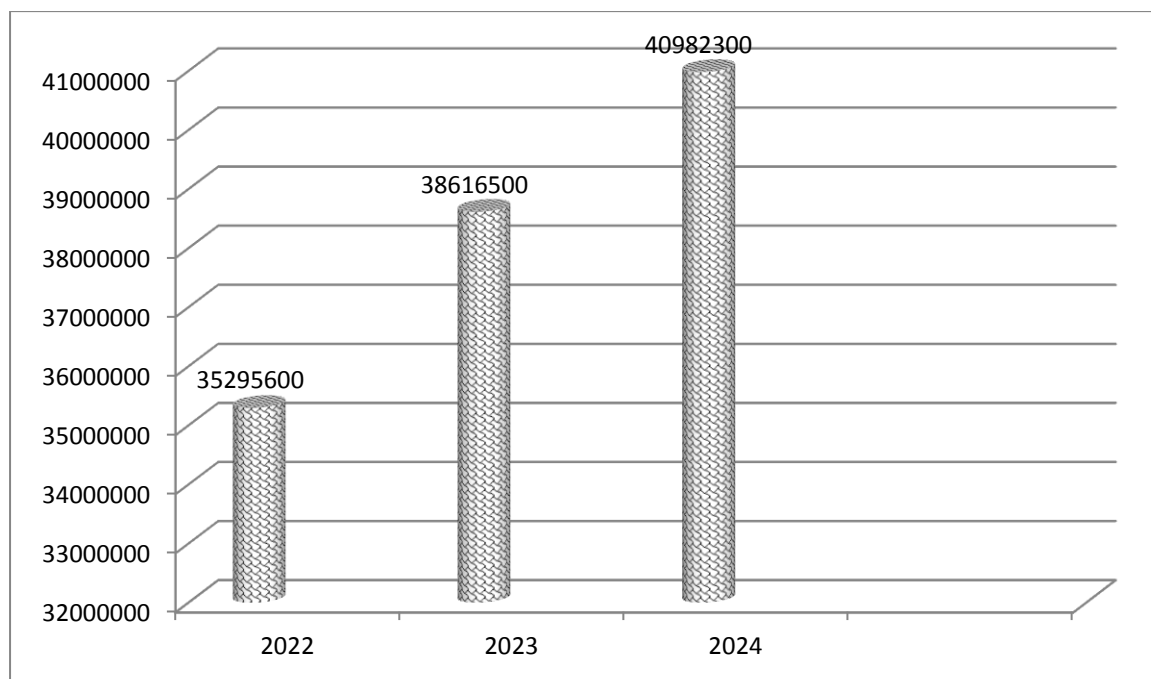

Рис.2.1. Оцінка доходів Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр. (грн.)

Прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на 01.01.2022 року встановлюється в обсязі 2481 грн. (темпи росту на 9,3% до 2021 року); на 01.01.2023 року в обсязі 2684 грн. (темпи росту на 8,2% до 2022 року); на 01.01.2024 року - 2880 грн. (темпи росту на 7,3% до 2023 року).

За прогнозом уряду щодо формування Державного бюджету 2026 року, уряд відмічає збільшення розміру прожиткового мінімуму в сумі 8688 грн., у 2027 р. – 9374 грн., та у 2028 р. – 10059 грн.

Розмір посадового окладу працівника 1-го тарифного розряду встановлюється станом на 01.01.2022 року в обсязі 2983 грн. (ріст на 11,7% до 2021 року), динаміка наведена в табл.2.1.

За даними табл.2.1. зафіксовано, що у 01.10.2022 року – 2982 грн. (ріст на 3,1%); на 01.01.2023 року – 3193 грн. (ріст на 7,1% до 2022 року); на 2024 року – 3411 грн. (ріст на 6,8% до 2023 року).

Обсяг ресурсу бюджету Вашковецької сільської територіальної громади на 2022–2024 роки становив:

- 2022 рік - 35295600 гривень,
- 2023 рік - 38616500 гривень,
- 2024 рік - 41785000 гривень.

У співставних умовах середньорічний темп росту надходжень та витрат складає 3%. Загальні показники надходжень до бюджету та граничні показники видатків бюджету наведені у додатку 1 до проекту прогнозу бюджету пит..3.1.

Таблиця 2.2

Оцінка темпів росту доходів Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр.

(грн.)

Доходи громади			Відхилення		
2022 р.	2023 р.	2024 р.	2023 р. від 2022 р.	2024 р. від 2023 р.	2024 р. від 2022 р.
1	2	3	4	5	6
35295600	38616500	41785000	3320900	3168500	6489400

Оцінка дохідної частини бюджету громади розроблена відповідно до норм бюджетного та податкового законодавства, основних прогнозних

макропоказників економічного і соціального розвитку України та територіальної громади, особливостей податкової політики, передбачених Бюджетною декларацією на 2022–2024 роки, положень нормативно-правових актів сільської ради про встановлення місцевих податків і зборів.

Обсяг власних доходів загального фонду сільського бюджету на 2022 рік визнано в сумі 8 030 000 гривень, що на 239 700 гривень більше, ніж планові у 2021 році. До спеціального фонду у 2022 році отримано 720 000 гривень.

Оцінка доходів досліджуваного ТГ у перший рік війни наведена в табл.2.3. свідчить про те, що власні доходи загального фонду склали 8030000 грн., або 91,8%, а по спеціальному фонді 720000 грн., або 8,2%.

Таблиця 2.3

Оцінка власних доходів Вашковецької ТГ в перший рік війни (2022 р.)

Стаття доходів	Сума (36рн.)	Частка (%)
1	2	3
Власні доходи загального фонду	8 030 000	91,8%
Спеціальний фонд	720 000	8,2%
Усього	8 750 000	100%

За даними табл.2.3. оцінено динаміку доходів, абсолютне зростання у 2023 р. відносно 2022 р. склало 3320900 грн., або 9,4%; у 2024 р. відносно 2023 р. зростання в сумі 3168500 грн., або 8,2%. Якщо порівнювати відхилення 2024 р. відносно 2022 р. абсолютне зростання склало 6489400 грн., або 18,4%.

Таблиця 2.4

Оцінка динаміки доходів Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр.

Рік	Обсяг доходів	Абсолютне зростання (до поперед. Року)	Темп росту (%)
-----	---------------	---	----------------

Рік	Обсяг доходів	Абсолютне зростання (до попер. Року)	Темп росту (%)
1	2	3	4
2022	35 295 600	—	—
2023	38 616 500	+3 320 900	9,4%
2024	41 785 000	+3 168 500	8,2%
2024/2022	—	+6 489 400	18,4%

В дод. Б3 наведено міжбюджетні трансфери досліджуваної установи за 2024 рік, так за кодом класифікації доходу бюджету 41020100 базова дотація складала 9490600 грн. з державного бюджету за кодом 9900000000. Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам за кодом економічної класифікації доходів 41033900 склала 17898700 грн. Таким чином разом із загального фонду у 2024 р. по ТГ надійшло 27389300 грн.

В розділі II дод. №3 до рішення сесії №163/2-32 встановлено, що інші субвенції з місцевого бюджету за кодом типової програмної класифікації 9770 скли 1400000 грн. за рахунок Бюджету Сокирянської міської територіальної громади.

Таблиця 2.5

Оцінка власних надходжень Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр.

Рік	Оцінка власних надходжень бюджетних установ, грн
1	2
2022	720 000
2023	740 000
2024	760 000

Показники власних надходжень бюджетних установ, відповідно до пропозицій, наданих бюджетними установами територіальної громади, визнано на 2022 р. - 720 000 грн; на 2023 р. - 740 000 грн; на 2024 р. - 760 000 грн. (Табл.2.5.)

В дод. А2 наведено оцінку обсягу власних доходів загального фонду сільського бюджету за 2022-2024 рік. Так у 2022 рік досліджуваний показник складав 30,0 млн грн., 2023 рік - 33,8 млн грн (+12,4% до 2022 р.) та у 2024 рік - 35,6 млн грн (+5,4% до 2023 р.). Таким чином зростання доходів/видатків відбувається щороку, але темпи уповільнюються.

Найбільшими платниками податку на майно у 2024 році є: ФГ «Хуторок 2005», ТОВ «Свягор Буковина», Бандазак В. Ю., Бурян В. В., Крохмальюк І. О., Карбунар В. Д.

Упровадження послідовної та передбачуваної податкової політики на державному рівні та на території громади в середньостроковому періоді дозволить забезпечити середньорічний приріст доходів загального фонду бюджету на 3 %.

Основними джерелами надходжень спеціального фонду сільського бюджету є власні надходження бюджетних установ. В наведеному питанні розглянемо оцінку розподілу видатки установи.

2.3. Оцінка видатків Вашковецької сільської ради

Оцінка структури фінансування сільської ради у 2024 р. наступна: Структура фінансування (2024 рік) (частки від загального обсягу 35,6 млн. грн.):

- Освіта (разом дошкільна + загальна середня):
 - дошкільна освіта - 6,2 млн (17,4%)
 - загальна середня освіта (дві програми) - 23,7 млн (66,9%).

Таким чином разом на освіту виділено - 84,3% усіх видатків.

- Органи місцевого самоврядування - 4,18 млн (11,7%)
- Соціальний захист - 0,25 млн (0,7%)
- Культура (палади, клуби) - 0,75 млн (2,1%)
- Спорт (змагання) - 0,02 млн (0,06%)
- Благоустрій - 0,4 млн (1,1%)
- Мобілізаційна підготовка - 0,11 млн (0,3%).

Бюджет Вашковецької ТГ максимально зорієнтований на освітню сферу (понад 4/5 усіх коштів).

На рис.2.2. наведена структура видатків Вашковецької сільської ради за 2022-2024 рр.

За даними рис.2.2. можна відмітити, що 2022 рік: найбільша частка – загальна середня освіта (програма 2) ~47%, програма 1 ~19%, дошкільна освіта ~17%. Разом освіта понад 83%.

У 2023 році: програма 2 середньої освіти ще більш домінує (~53%), програма 1 ~18,6%, дошкільна освіта ~15%. Освіта сумарно понад 87%.

У 2024 році: баланс зміщується – програма 2 падає до ~45%, але зростає програма 1 (21,4%) і дошкільна (17,4%). Разом освіта залишається на рівні 84%.

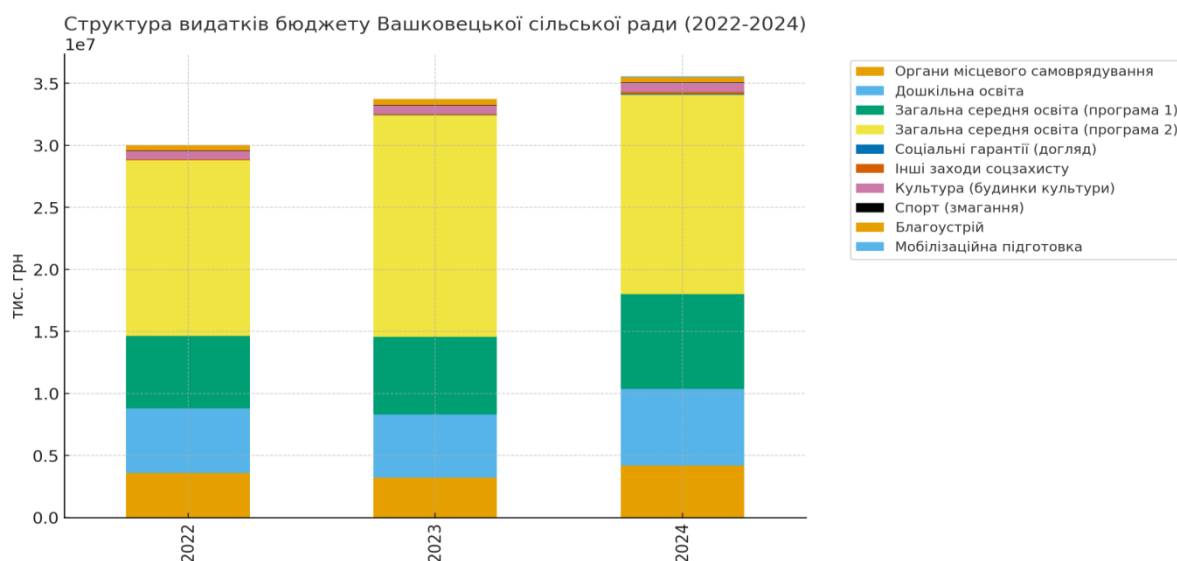

Рис.2.2. Оцінка структури видатків Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр. (%)

Таким чином дослідження показало, що в усі роки освіта займає понад 4/5 бюджету, решта напрямів - менш ніж 20%.

Найбільше зростання у 2024 році відносно 2023 спостерігається за напрямками:

Соціальні гарантії - збільшення в 5 разів.

Дошкільна освіта - +21,4%.

Підтримка спорту - +100%.

Зниження фінансування у 2024 р. порівняно з 2023 р. зафіксовано:

Благоустрій - -22,3%.

Загальна середня освіта (друга програма) - -10,0%.

Загальні видатки бюджету зростають поступово:

+12,4% у 2023 до 2022

+5,4% у 2024 до 2023

На рис.2.3. наведена динаміка видатків Вашковецької ТГ у 2022-2024 рр.

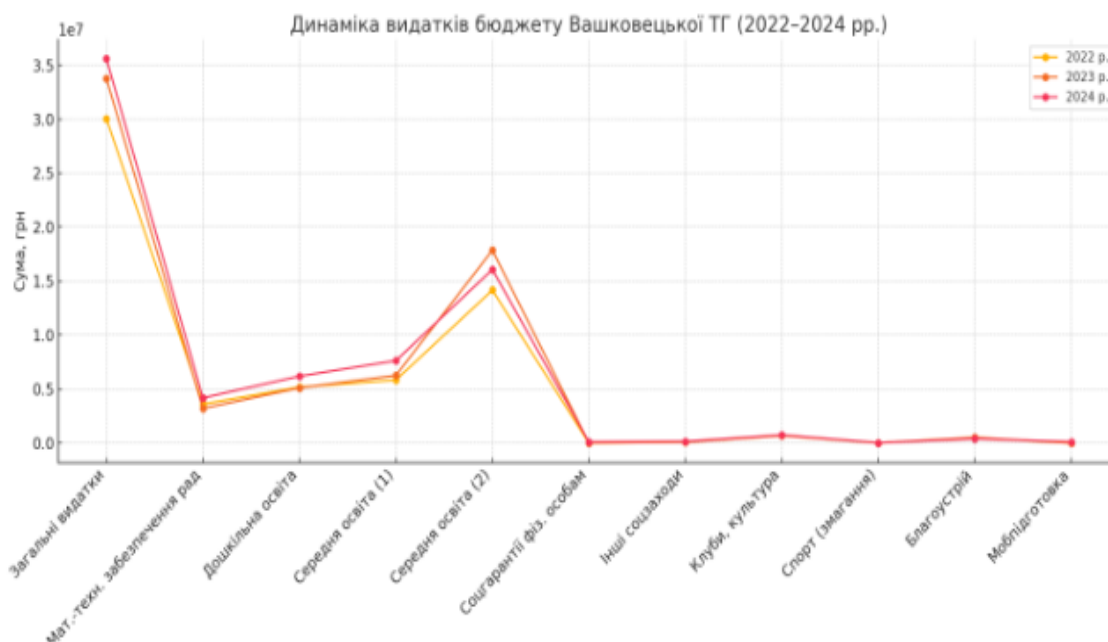

Рис.2.3. Оцінка динаміки видатків бюджету Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр.

Оцінка динаміка та структури видатків Вашковецької ТГ наведена в дод. А2., свідчить про наступне: загальний бюджет Вашковецької сільської ради зріс із 30 044 670 грн. у 2022 р. до 33 761 100 грн. у 2023 р. (+3 716 430 грн.; +12,4%), і до 35 595 700 грн. у 2024 р. (+1 834 600 грн.; +5,4%). Основний фактор - значне домінування освітніх видатків (дошкільна + дві програми загальної середньої): $\approx 84\%$ бюджету у 2024; відтак бюджет має високу концентрацію за одним сектором і відчутну волатильність у межах окремих освітніх програм. Вашковецька сільська рада збільшила загальний обсяг видатків таким чином: 2022 році - 30 044 670 грн. 2023 році - 33 761 100 грн. 2024 році - 35 595 700 грн. Таким чином виявлено зміни 2023р. відносно 2022р. +3 716 430 грн. / +12,4%; 2024 р. відносно 2023 р. +1 834 600 грн. / +5,4%. Таким чином загальний обсяг видатків зростає, але темп зростання уповільнився у 2024.

Видатки на організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення міської ради також змінювалися: 2022 рік - 3 610 514 грн. 2023 рік. - 3 214 800 грн. 2024 рік. 4 178 400 грн. Тобто у 2023р. відносно 2022 зафіксовано зменшення показника -395 714 грн. / -11,0%; у 2024 р. відносно 2023р. збільшення 963 600 грн. / +30,0%. Тобто після скорочення в 2023 - великий ріст у 2024р. Це пов'язано з одноразовими витратами (ремонт, обладнання) і зростанням постійних адміністративних витрат установи.

Видатки на дошкільну освіту у 2022р. складали 5 175 896 грн., у 2023 р. 5 100 600 грн. і у 2024р. - 6 193 500 грн. Таким чином, у 2023р. відносно 2022 року відбулося зменшення на -75 296 грн. / -1,5%; 2024 р. відносно 2023 р. збільшення на +1 092 900 грн. / +21,4%. Невелике скорочення у 2023 р., потім суттєвий приріст у 2024 р. - можливо, це сталося за рахунок підвищення видатків на оплату праці і харчування дітей.

Видатки на загальну середню освіту по молодших класах у 2022р. склали - 5 843 194 грн., 2023 р. - 6 265 600 грн. і у 2024р. 7 626 500 грн. Зафіксовано наступні зміни: 2023 р. відносно 2022 р. збільшення на +422 406 грн. / +7,2%; 2024 р. відносно 2023 р. +1 360 900 грн. / +21,7%. Тобто бачимо стабільне зростання та суттєве нарощування у 2024 р.

Видатки на надання загальної середньої освіти по старших класах склали у 2022 р. 14 156 402 грн. у 2023 р. - 17 856 100 грн. а у 2024 р. - 16 070 500 грн. Зміни: 2023р. відносно 2022 р. склали +3 699 698 грн. / +26,1%; 2024 р. відносно 2023 р. зменшились на -1 785 600 грн. / -10,0%. Таким чином зафіксовано великий стрибок у 2023 р. та у 2024 р. потрібно з'ясувати причини (одноразові витрати у 2023 р., зміна класифікації або фінансування з інших джерел). В установі видатки на соціальні гарантії фізичним особам (догляд, допомога тощо) склали у 2022р.- 0 грн., у 2023 р. - 20 000 грн. та у 2024р. - 100 000 грн. Зміни: 2023 р. відносно 2022 р. склали +20 000 грн. (відсутня база для %); 2024 р. відносно 2023 р. збільшення +80 000 грн. / +400%. Даний напрям з'явився у 2023 і активно розвивається у 2024 (позитивно для соціальної підтримки), але абсолютні суми малі.

Таблиця 2.6

Оцінка заробітної плати Вашковецької ТГ за 2022-2024 рр.

Період	Мінімальна заробітна плата грн.	Темпи приросту, %	Посадовий оклад працівника І тарифного розряду ЄТС грн.	Темпи приросту, %
1	2	3	4	5
з 01 січня 2022 року	6500		2893	
з 01 жовтня 2022 року	6700	3,1	2982	3,1
з 01 жовтня 2023 року	7176	7,1	3193	7,1
з 01 січня 2024 року	7665	6,8	3411	6,8

В табл.2.6 наведено оцінку темпу росту заробітної плати для працівників за I розрядом.

В досліджуваній установі виділялися кошти і на інші заходи у сфері соціального захисту. Так у 2022 р. 92 110 грн., у 2023 р. - 80 000 грн. та у 2024 р. - 150 000 грн. Отже у 2023 р. відносно 2022 р. показник зменшився на -12 110 грн. / -13,1%; у 2024 р. відносно 2023 р. збільшився +70 000 грн. / +87,5%. Тобто у 2024 помітне збільшення.

На діяльність клубів, будинків культури у 2022р. виділили 688 200 грн., у 2023 р. - 699 000 грн. та у 2024 р. - 746 800 грн. Дослідження показало, що у 2023 р. відносно 2022 р. зафіксовано збільшення +10 800 грн./ +1,6%; у 2024 р. відносно 2023 р. збільшення +47 800 грн. / +6,8%. Зафіксовано стабільне помірне зростання.

Позитивним є те, що в громаді виділяють кошти на змагання та збори з олімпійських видів спорту. У 2022 р. 6 450 грн., 2023р. 10 000 грн., 2024 р. до 20 000 грн. Тобто у 2023 р. відносно 2022 р. було +3 550 грн. / +55,0%; 2024 р. відносно 2023 р. +10 000 грн. / +100%. Відносно малі суми, але відсотково - значне збільшення.

На організацію благоустрою населених пунктів у 2022 р. виділено 471 905 грн. у 2023 р. - 515 000 грн. 2024 р.- 400 000 грн. Так у 2023 р. відносно 2022 р. зафіксовано збільшення +43 095 грн. / +9,1%; 2024 р. відносно 2023 р. зменшення на -115 000 грн./ -22,3%. Таким чином зафіксовано зростання показника у 2023 р., але суттєве скорочення у 2024 р. - ризик погіршення утримання інфраструктури.

На заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення у 2024 р. виділено 110 000 грн.

Під час формування видаткової частини бюджету Вашковецької сільської територіальної громади у середньостроковому періоді основним прагненням є досягнення цілей державної політики, а саме:

- граничні показники видатків бюджету та надання кредитів із бюджету головним розпорядникам коштів;
- граничні показники видатків бюджету здійснені за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету .

У процесі формування видаткової частини бюджету враховані прогностні розміри мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на 2022–2024 рр. відповідно до Бюджетної декларації, прийнятої Верховною Радою України 15 липня 2021 р.

В першу чергу при формуванні видаткової частини прогнозу бюджету враховано вимоги статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, на проведення розрахунків за електроенергію, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами [4].

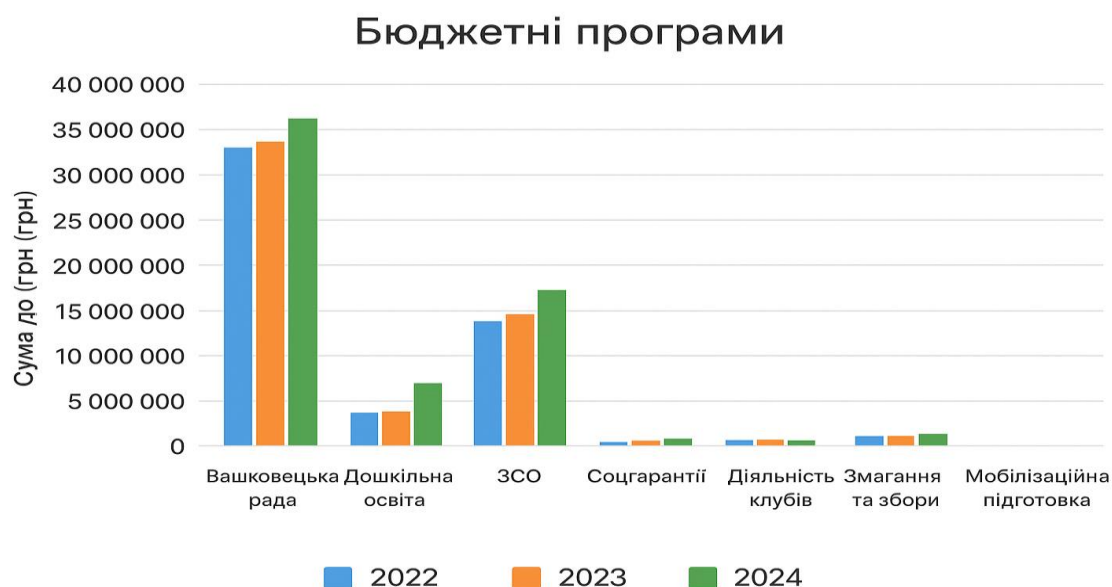

Рис.2.4. Динаміка видатків Вашківської ТГ в розрізі бюджетних програм у 2022-2024 рр. (грн..)

Враховані також обсяги видатків, необхідні для забезпечення стабільної роботи установ та закладів соціально – культурної сфери, надання соціальних гарантій для малозахищених категорій громадян, підтримки в належному стані об'єктів житлово – комунального господарства, інших об'єктів інфраструктури громади, впровадження заходів з енергозбереження (енергоефективності), виконання в межах фінансових можливостей сільських цільових (комплексних) програм.

На рис.2.4. наведено динаміку видатків Вашкочецької ТГ за 2022-2024 рр. у розрізі бюджетних програм. Оцінюючи видатки Вашкочецької ТГ можна відмітити, що витрати на освіту домінують: дошкільна + дві програми середньої освіти становлять $\approx 84\%$ бюджету у 2024 р. (29 890 500 грн. із 35 595 700 грн.). Це створює концентраційний ризик - обмежує бюджетну гнучкість на інші сфери. Також відмінена висока волатильність у межах освітніх програм: одна з програм середньої освіти показала великий ріст у 2023 р. і скорочення у 2024 р. , що пов'язано з капітальними витратами.

Поява нових потреб: соціальні гарантії та мобілізаційна підготовка з'явилися/зросли - позитивно для захисту вразливих груп та безпеки, але потребують сталого планування. Визначено, що інфраструктура (благоустрій) показує скорочення у 2024 р. може призвести до накопичення проблем у благоустрої та житлово-комунальній сфері.

Визначимо Топ-3 зміни у видатках за 2022-2024 рр.

Найбільші збільшення (абсолютні 2023 р. відносно 2022 р.):

1. Витрати на загальну середню освіту у старшій школі: +3699698 грн. (+26,1%).
2. Усього (бюджет): +3 716 430 грн. (+12,4%) - агрегатний показник.
3. Надання загальної середньої освіти у молодшій школі: +422406 грн. (+7,2%).

Найбільші збільшення (абсолютні у 2024 р. відносно 2023 р.):

1. Надання загальної середньої освіти у молодшій школі: +1360900 грн. (+21,7%).

2. Надання дошкільної освіти: +1 092 900 грн. (+21,4%).

3. Органи місцевого самоврядування: +963 600 грн. (+30,0%)

Найбільші скорочення (абсолютні у 2024р. відносно 2023р.):

1. Надання загальної середньої освіти у старшій школі: – 1785600 грн. (–10,0%).

2. Організаційне забезпечення (2023 р. відносно 2022 р.): –395 714 грн. (–11,0%).

3. Благоустрій (2024 р. відносно 2023 р.): – 115 000 грн. (–22,3%).

Проведене дослідження здійснено на підставі дод. Б2, Б5, Б6, Б7. В1-В11. Також в сільській раді затверджують ліміти використання електроенергії (дод.Б5) та природнього газу (дод. Б6), також в дод. Б7 наведено перелік установ та закладів по яких здійснювалося фінансування у 2024 р., перелік місцевих комплексних програм наведено в дод.Б8.

Підсумовуючи проведенне дослідження видатків Вашковецької ТГ слід зазначити, що пріоритетним напрямком залишається освіта (більше 80% усіх видатків), відслідковується зміцнення соціального захисту, збільшилось фінансування органів самоврядування та адміністративних видатків у 2024 р. Суттєво скоротились видатки на благоустрій сіл, однак виникли видатки на мобілізаційну підготовку, що є актуальним в умовах війни.

Висновки до розділу 2

Основні висновки до розділу 2:

З метою розширення податкової бази та залучення додаткових надходжень до бюджету громади визначено такі пріоритетні завдання:

- сприяння розвитку бюджетоутворюючих підприємств, розширення діючих виробничих потужностей, збільшення виробництва продукції;

- створення сприятливих умов для стабільної та ефективної роботи суб'єктів підприємницької діяльності, поліпшення бізнес-клімату;

- поліпшення економічних, правових та організаційних умов для залучення інвестиційних ресурсів та завдання земельного потенціалу громади.

- належне фінансове забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування для здійснення ними повноважень, визначених Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування» та іншими нормативно-правовими актами.

У 2022 та 2023-2024 роках на досліджуваній сільській раді проводились заходи щодо: забезпечення прозорості, відкритості в діяльності органів місцевого самоврядування, подальший розвиток свободи слова і думки; впровадження сучасних інформаційних технологій в діяльності місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ ВАШКІВЕЦЬКОЇ ТЕРИРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Визначення ризиків фінансової стабільності Вашківцевої громади та шляхи їх мінімізації

У період 2018–2024 років особливої актуальності набула проблема підвищення ефективності функціонування місцевих бюджетів, зокрема правильності розрахунку їх дохідної та видаткової частин, а також оптимальності структури. Це питання набуває ще більшої ваги в умовах війни, що триває в Україні. У фінансовій системі держави бюджет посідає провідне місце як ключовий елемент ринкових відносин, адже саме через нього держава акумулює частину валового внутрішнього продукту та здійснює його централізований перерозподіл.

Важливим завданням є оптимізація структури доходів місцевих бюджетів для забезпечення їх фінансової самостійності та сприяння розвитку регіонів, що загалом позитивно вплине на соціально-економічний розвиток країни. Крім того, необхідно проводити ґрунтовний аналіз ефективності діяльності місцевих бюджетів і визначати шляхи підвищення їх дохідної частини.

Упродовж 2018–2024 років у місцевих бюджетах Чернівецької області (без урахування трансфертів та коштів, отриманих у межах програм допомоги від урядів іноземних держав, міжнародних організацій і донорських установ) спостерігалася стійка тенденція до зростання доходів бюджетів усіх рівнів. Водночас у цей період обсяги податкових надходжень, перерахованих до державного бюджету, перевищували суму коштів, що надходили до місцевих бюджетів області. До області перемістилася значна кількість релокованих підприємств, які поповнюють бюджет.

За 2024 рік надходження до бюджету Чернівецької області, за даними станом на початок 2025 року, зросли на 1,3 млрд грн (+22,7%) порівняно з 2023 роком, досягнувши 1,3 мільярда гривень власних доходів і понад 1,5 мільярда гривень доходів загального фонду, які були значно перевищені порівняно з минулим роком [40].

Досліджування Вашківецька громада відноситься до Дністровського району Чернівецької області, слід відмітити динаміку до зростання доходів громади протягом 2022 – 2024 рр. Громаду можна вважати дохідною і перспективною, що показали дослідження у 2 розділі роботи, однак нами виділено і ризики, які полягають в наступному:

- 1) Найвищий показник концентрації видатків бюджету в заклади освіти, що обмежує можливості фінансувати інфраструктуру, соціального захисту, культуру, підтримку воїнів та їх сімей.
- 2) Спостерігаються одноразові різкі коливанням за статтями витрат (особливо в програмі 2 середньої освіти), що можуть спотворювати уявлення про сталість фінансування.
- 3). Недофінансування благоустрою — ризик погіршення стану інфраструктури, що може вимагати більших витрат у майбутньому.
- 4). В громаді спостерігається відсутність резервів, наприклад, якщо значну частку бюджету займає один сектор, стає складно реагувати на форс-мажори (економічні шоки, непередбачені потреби), що особливо актуально в умовах війни.

Для зменшення виявлених ризиків на потенціал Вашківецької громади у майбутньому рекомендуємо наступні кроки:

- 1) Періодично аналізувати причини коливань в розрізі різних програм. Наприклад, визначити причину коливань по програмі «Загальна середня освіта (2)», та відокремити одноразові/капітальні витрати від регулярних. Якщо було здійснено фінансування капітальних проєкти у 2023 - врахувати це в прогнозуванні 2026 р.

2) Оцінити сталість адміністративних витрат: рекомендуємо проконтролювати, які види витрат збільшились (заробітна плата, витрати на обладнання чи послуги).

3) Рекомендуємо збалансувати інвестиції в благоустрій: розглянути мінімальний норматив для утримання інфраструктури, щоб уникнути накопичення дефіциту.

4) Закласти мульти-річне планування (MTEF): план на 3 роки для основних програм, щоб згладжувати коливання та краще прогнозувати потреби громади.

5). Документувати та обґрунтувати нові статті (мобілізація, соцгарантії): призначення коштів, строки використання, критерії оцінки ефективності.

6). Побудувати візуалізації (stacked bar, pie per year, trend lines) і зробити аналіз «one-pager» для керівництва — це допоможе приймати політичні рішення.

3.2. Дохідний потенціал громади та перспективи його збільшення у Вашковецькій ТГ

Для впровадження вищенаведених пропозицій у пит.3.1., рекомендуємо громаді впроваджувати систему внутрішнього аудиту та управлінського обліку, що зазначають: Свірко С., Тростенюк Т., Солов'юк А., Проскура К., Єфименко Т. [39,40,42,43].

Отже, основні завдання розвитку і збільшення дохідного потенціалу громади зводяться до наступного:

1. Економічний розвиток і розширення податкової бази.

Мета: забезпечити стабільне зростання доходів бюджету Вашківцецької громади.

Основні завдання:

- сприяння розвитку малого та середнього бізнесу шляхом реалізації місцевих програм мікрокредитування та надання грантової підтримки;
- підвищення ефективності використання земельних ресурсів через завершення інвентаризації земель, перегляд ставок орендної плати та активізацію оренди земельних ділянок через електронні аукціони (система «Прозорро.Продажі»);
- просування громади з метою залучення інвестицій, зокрема шляхом створення інвестиційного паспорта.

2. Зайнятість та легалізація праці.

Мета: зниження рівня безробіття та підвищення офіційної зайнятості населення.

Основні завдання:

- проведення інформаційно-роз'яснювальних кампаній щодо легалізації трудових відносин;
- організація профорієнтаційної роботи у школах та молодіжних центрах;
- підтримка розвитку підприємництва серед жінок і молоді шляхом проведення навчальних та менторських програм.

3. Інфраструктура та благоустрій

Мета: підвищення якості життя мешканців громади шляхом оновлення та розвитку інфраструктури.

Основні завдання:

- проведення капітального ремонту доріг місцевого значення;
- облаштування системи вуличного освітлення в усіх населених пунктах громади;
- модернізація мереж водопостачання та водовідведення;

- розширення мережі Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП).

4. Освіта та цифровізація.

Мета: забезпечення якісної освіти та доступу до сучасних цифрових сервісів.

Основні завдання:

- оснащення закладів освіти сучасним обладнанням і високошвидкісним інтернетом;
- впровадження системи електронного документообігу у школах;
- підвищення рівня цифрової грамотності населення, особливо осіб віком понад 45 років.

5. Екологія та енергоефективність

Мета: раціональне використання природних ресурсів і впровадження принципів сталого («зеленого») розвитку.

Основні завдання:

- підтримка ініціатив зі збору, сортування та утилізації побутових відходів;
- реалізація заходів з озеленення територій громади;
- переоснащення бюджетних установ енергоефективним обладнанням.

6. Соціальний захист та охорона здоров'я

Мета: підвищення рівня соціальної підтримки вразливих категорій населення.

Основні завдання:

- розвиток системи соціальних послуг, зокрема догляду вдома та підтримки самотніх осіб похилого віку;
- покращення доступу до первинної медичної допомоги через розвиток мережі ФАПів та впровадження телемедичних технологій;
- запровадження програм медичного страхування або часткової компенсації витрат на лікування.

Очікувані результати до кінця 2026 року:

- зростання власних доходів бюджету громади на 10% порівняно з 2025 роком;
- залучення щонайменше двох нових інвесторів у виробничу чи аграрну сферу;
- збільшення кількості офіційно працевлаштованих осіб на 5%;
- завершення цифровізації освітніх закладів і ЦНАПів;
- підвищення рівня задоволеності мешканців якістю послуг громади (за результатами соціологічних опитувань).

Прогноз видатків ТГ на 2026 рік наведено в табл.3.1

- Таблиця 3.1

**Прогноз видатків Вашковецької ТГ з врахуванням
запропонованих напрямків розвитку на 2026 рік**

Найменування програми	2022 р.	2023р.	2024р.	Прогноз 2026р.	Примітка / Метод
1	2	3	4	5	6
Загальні видатки	30 044 670	33 761 100	35 595 700	39 550 000	~5.3% середньорічний ріст
Мат.-техн. забезпечення рад	3 610 514	3 214 800	4 178 400	4 650 000	~5.5% ріст від 2024
Дошкільна освіта	5 175 896	5 100 600	6 193 500	6 800 000	~4.8% приріст/рік
Середня освіта (1)	5 843 194	6 265 600	7 626 500	8 500 000	сталий ріст, ~6%/рік
Середня освіта (2)	14 156 402	17 856 100	16 070 500	17 700 000	вирівнювання після падіння
Соцгарантії фіз. особам	0	20 000	100 000	250 000	активне розширення програми
Інші соцзаходи	92 110	80 000	150 000	200 000	стабільне зростання
Клуби, культура	688 200	699 000	746 800	850 000	поступовий приріст
Спорт (змагання)	6 450	10 000	20 000	40 000	подвоєння фінансування
Благоустрій	471 905	515 000	400 000	500 000	стабілізація, підтримка інфраструктури
Мобпідготовка	0	0	110 000	130 000	новий напрям, очікуване зростання

Прогноз бюджету на 2026 роки включає прогностичні показники бюджету громади за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування. Показники є основою для складання головними розпорядниками бюджетних коштів планів своєї діяльності, місцевих програм та формування показників проекту бюджету сільської територіальної громади на 2025 рік. Формування проекту бюджету на відповідний рік здійснюватиметься з урахуванням змін основних прогностичних показників економічного і соціального розвитку громад, а також змін у нормативно-правовій базі.

Для виконання пріоритетних завдань розвитку Вашківецької ТГ передбачається здійснити наступні заходи: 1) проведення роз'яснювальної роботи серед населення щодо соціального значення легалізації праці та заробітної плати, дотримання норм законодавства в частині оплати праці у розмірі не менше мінімальної заробітної плати, обов'язкового декларування доходів та сплати податків.

Очікуваний результат: підвищення рівня зайнятості та соціального забезпечення населення, зростання надходжень податків на доходи фізичних осіб.

2) продовжувати реєстрації фізичних осіб-підприємців у доступній формі та у найкоротші терміни, що очікувано розширить сфери діяльності малого бізнесу, збільшить надходження єдиного податку;

3) рекомендуємо провести інвентаризацію земельних ділянок, здійснити перегляд укладених договорів оренди земельних ділянок на предмет відповідності розміру орендної плати нормам Податкового кодексу України, що забезпечить збільшення суми доходів від плати за землю;

4) проводити моніторинг податкового боргу платників податків до бюджету та провести претензійно-позовну роботу щодо його зменшення.

Прогнозні показники доходів бюджету сформовані на основі існуючої податкової бази та реалізації пріоритетних завдань із розширення її потенціалу.

При формуванні дохідної частини сільського бюджету були враховані фактичні надходження за 2020 рік, планові показники на 2021 рік та прогнозні показники на 2022–2024 роки.

3.3. Розробка стратегічних напрямків розвитку Вашківцевої ТГ

У даному питанні здійснено SWOT-аналіз з метою комплексного оцінювання внутрішнього потенціалу та зовнішнього середовища розвитку Вашківцевої територіальної громади (ТГ). Інформаційною базою дослідження є дані з офіційного сайту громади [11]. Такий підхід дає змогу визначити стратегічні напрями подальшого розвитку Вашківцевої громади, виявити її сильні та слабкі сторони, а також окреслити наявні можливості й потенційні загрози. Схематично SWOT-аналіз наведено на рис.3.1.

СИЛЬНІ СТОРОНИ (STRENGTHS) • Зростання дохідної частини бюджету (з 35 млн грн у 2022 р. до 42 млн грн у 2024 р. • Прозоре бюджетування та фінансове планування	СЛАБКІ СТОРОНИ (WEAKNESSES) • Висока частка адміністративних видатків (>10%) • Низький рівень фінансування благоустрою • Обмежене охоплення соціальним захистом вразливих груп населення
МОЖЛИВОСТІ (OPPORTUNITIES) • Залучення інвестицій через прозорі земельні відносини • Розвиток малого бізнесу та підприємництва • Легалізація праці й зростання ПДФО	ЗАГРОЗИ (THREATS) • Демографічне скорочення та трудова міграція • Залежність від державної податкової політики • Інфляція та енергетична нестабільність

Рис.3.1. SWOT-аналіз розвитку Вашківцевої громади

Сильні сторони (Strengths).

Аналіз показує, що одним із ключових чинників стійкості Вашковецької громади є поступове зростання дохідної частини бюджету, що свідчить про підвищення ефективності фінансового управління та раціональне використання місцевих ресурсів. Протягом 2022–2024 років бюджет громади зріс із 35 млн грн до майже 42 млн грн, що забезпечує стабільну основу для фінансування соціально-економічних потреб населення.

Важливою перевагою є розвинена освітня інфраструктура, на утримання якої спрямовується значна частина бюджетних коштів. Це створює умови для підвищення якості освітніх послуг і розвитку людського капіталу громади. Додатковим позитивним чинником є наявність культурних установ (будинків культури, клубів, бібліотек), які постійно отримують фінансування, сприяючи культурному розвитку населення та соціальній інтеграції.

Серед сильних сторін також варто відзначити початок реалізації соціальних програм, зокрема підтримку фізичних осіб, які надають соціальні послуги. Це є важливим елементом формування системи соціальної безпеки на місцевому рівні. Окрім того, громада демонструє високий рівень прозорості бюджетних процесів - здійснюються регулярні фінансові прогнози, розробляються детальні плани видатків, що свідчить про ефективну систему управління фінансовими ресурсами.

Слабкі сторони (Weaknesses).

Попри наявні переваги, розвиток громади обмежується низкою внутрішніх проблем. Зокрема, понад 10% бюджету витрачається на утримання адміністративного апарату, що знижує ефективність використання коштів і обмежує можливості фінансування інших важливих напрямів.

Також виявлено недостатній рівень фінансування благоустрою, який залишається порівняно низьким навіть за умов зростання бюджету. Це

негативно впливає на якість життя мешканців та естетичний стан територій.

Ще однією проблемою є нерівномірність бюджетного фінансування: спостерігається скорочення видатків на середню освіту у 2024 році, що може знизити якість освітніх послуг. Крім того, громада має обмежені можливості соціального захисту - заходи з підтримки вразливих категорій населення перебувають лише на початковій стадії розвитку. Відсутність системної політики економічного розвитку та інноваційної діяльності також обмежує потенціал зростання громади у довгостроковій перспективі.

Можливості (Opportunities).

Вашковецька громада має низку перспективних можливостей, які можуть бути реалізовані за умови належного стратегічного управління. По-перше, значний потенціал полягає у залученні інвестицій через удосконалення земельних відносин - проведення ревізії орендованих земель, забезпечення прозорості та конкурентності процесів оренди.

По-друге, перспективним напрямом є розвиток підприємництва, зокрема шляхом спрощення процедур реєстрації фізичних осіб-підприємців (ФОП) і підтримки малого бізнесу. Це сприятиме зростанню зайнятості, легалізації доходів і збільшенню податкових надходжень.

Також важливою можливістю є легалізація трудових відносин і підвищення рівня офіційної заробітної плати, що дозволить збільшити надходження від податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та зменшити частку тіньової економіки.

Крім того, громада може скористатися державними та обласними програмами співфінансування у сферах інфраструктури, благоустрою та соціального захисту, що створює умови для реалізації масштабних проєктів розвитку. Перспективним напрямом залишається розвиток туризму, зеленого господарства та рекреаційної діяльності, який за умови

ефективної промоції території може стати додатковим джерелом доходів громади.

Загрози (Threats).

Серед основних зовнішніх загроз слід відзначити демографічне скорочення та трудову міграцію, які призводять до зменшення чисельності працездатного населення і, відповідно, кількості платників податків.

Серйозним ризиком є залежність громади від загальнодержавної податкової політики, адже зміни в законодавстві можуть суттєво впливати на обсяг бюджетних надходжень. Крім того, недостатня інвестиційна привабливість громади у разі відсутності цілеспрямованої маркетингової політики може стримувати залучення капіталу.

Додатковими загрозами залишаються інфляційні процеси та енергетична нестабільність, які призводять до збільшення витрат бюджету, що може перевищувати темпи зростання доходів. Найбільш вагомим зовнішнім чинником є військово-політична нестабільність в Україні, яка створює невизначеність у фінансовому плануванні та ускладнює реалізацію стратегічних проєктів розвитку громади.

Висновки до 3 розділу

Проведені дослідження у 3 розділі кваліфікаційної роботи дали можливість зробити такі висновки:

1) Узагальнюючи результати SWOT-аналізу, можна зробити висновок, що Вашковецька територіальна громада має достатньо сприятливі стартові позиції для забезпечення сталого розвитку.

2) Стабільне зростання дохідної частини бюджету, орієнтація на освіту та соціальну підтримку населення є важливими передумовами економічної стійкості громади.

3) Водночас для підвищення ефективності управління необхідно зосередити увагу на оптимізації структури видатків, підвищенні інвестиційної привабливості, розвитку підприємництва та зміцненні економічної бази громади.

4) Реалізація цих заходів дозволить не лише забезпечити стабільне зростання власних доходів, але й створити підґрунтя для довгострокового соціально-економічного розвитку Вашковецької територіальної громади.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В умовах воєнного стану особливого значення набуває забезпечення своєчасного, належного та безперервного виконання державного і місцевих бюджетів. Від ефективності цих процесів залежить стабільність функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування та бюджетних установ, які виконують ключові соціально-економічні завдання. Випускна кваліфікаційна робота написана на матеріалах Вашковецької територіальної громади Дністровського району, Чернівецької області. В роботі досягнуто поставленої мети та виконані поставлені завдання. Нами зроблено наступні висновки та пропозиції:

1) науковці підкреслюють, що сучасні процеси глобалізації справляють безпосередній вплив на розвиток і вдосконалення національних систем бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Глобалізаційні тенденції зумовлюють необхідність гармонізації облікових стандартів і підвищення рівня прозорості фінансової інформації.

2) Аналіз практики складання фінансової звітності в зарубіжних країнах засвідчує наявність суттєвих відмінностей у її структурі порівняно з вимогами національного законодавства. У деяких державах звітність характеризується спрощеною формою подання інформації, тоді як в інших – більш деталізованою та структурованою системою відображення фінансових показників.

3) Дослідження чинних форм фінансової звітності в Україні та їх порівняння з міжнародною практикою засвідчують, що сучасна фінансова звітність суб'єктів державного сектору є достатньо інформативною та загалом відповідає потребам користувачів. Разом із тим, система

бухгалтерського обліку і звітності у державному секторі перебуває на етапі динамічних перетворень.

4) Подальше реформування бюджетного обліку та фінансової звітності на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС) спрямоване на підвищення прозорості фінансової інформації, удосконалення механізмів контролю за використанням бюджетних коштів і спрощення процедур підготовки звітності.

5) Запропоновано автоматизувати фінансові послуги Вашковецької ТГ, що дозволить виключити корупцію та зменшить ймовірність помилок і зловживань, використовувати засоби ІІІ для розрахунку стратегічних показників діяльності.

6) Депутати територіальної громади спільно з фінансовим відділом здійснювали цілеспрямоване використання фінансових ресурсів на реалізацію заходів із підвищення енергоефективності та енергозбереження. На основі результатів опитувань і спостережень встановлено, що виконавчий комітет Вашковецької сільської ради впровадив низку заходів, спрямованих на забезпечення надійного, безперебійного та якісного енерго- і газопостачання з метою задоволення потреб усіх споживачів у межах населених пунктів громади.

7) Проведено оцінку динаміки доходів, відповідно до якої абсолютне зростання у 2023 році порівняно з 2022 роком становило 3 320 900 грн, або 9,4%. У 2024 році порівняно з 2023 роком спостерігається подальше збільшення доходів на 3 168 500 грн., що відповідає темпу приросту 8,2%. Якщо ж порівнювати показники 2024 року з 2022 роком, абсолютне зростання становило 6 489 400 грн., або 18,4%.

8) Встановлено, що найбільшими платниками податку на майно у 2024 році є: ФГ «Хуторок 2005», ТОВ «Свягор Буковина», Бандазак В. Ю., Бурян В. В., Крохмальюк І. О., Карбунар В. Д.

9) Оцінюючи структуру видатків Вашковецької територіальної громади, слід зазначити, що найбільшу частку в загальному обсязі становлять витрати на освітню сферу. Сукупні видатки на дошкільну освіту та дві програми середньої освіти у 2024 році становлять приблизно 84% загального бюджету (29 890 500 грн із 35 595 700 грн). Така концентрація ресурсів створює ризик надмірної залежності бюджету від одного напрямку фінансування, що обмежує можливості щодо фінансування інших сфер діяльності громади.

10) Встановлено, що спостерігається в ТГ висока волатильність видатків у межах освітніх програм: одна з програм середньої освіти продемонструвала значне зростання у 2023 році та скорочення у 2024 році, що пов'язано з проведенням капітальних видатків у попередньому періоді.

11) Спостерігається поява нових напрямів фінансування, зокрема у сферах соціального захисту та мобілізаційної підготовки. Такі зміни є позитивними з огляду на посилення соціальної підтримки вразливих груп населення та підвищення рівня безпеки громади, проте вимагають забезпечення стабільності фінансового планування на середньострокову перспективу.

12) Запропоновано основні завдання програми розвитку Вашковецької ТГ на 2026 роки, які полягають у наступному: встановлення стабільного зростання доходів бюджету, зниження безробіття та підвищення показників зайнятості, підвищення кисть життя мешканців громади, забезпечення якісної освіти шляхом доступу до сучасних технологій, раціональне використання природних ресурсів і впровадження принципів «зеленого» розвитку.

13) здійснено SWOT-аналіз з метою комплексного оцінювання внутрішнього потенціалу та зовнішнього середовища розвитку Вашковецької територіальної громади

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2007р. №64 URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>
- 2) Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 р., затв. Каб. Міністрів України від 20.06.2018 № 437-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
- 3) Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі . від 29.11.2017 р. №976. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-novye-formy-finotchetnosti-dlya-byudzhethnyh-uchrezhdenij>
- 4) Бюджетний кодекс України : від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
- 5) Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
- 6) Про паспорти бюджетних програм : наказ МФУ від 29.12.2002 № 1098. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03>
- 7) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» : затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12>.
- 8) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі економіки 124 «Доходи». Затверджено наказом Міністерства фінансів України 24.12.2010 р. № 1629

9) Про затвердження Інструкції з підготовки бюджетних запитів : наказ МФУ від 06.06.2012 № 687. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1057-12>

10) Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах : Наказ Мінфіну України від 14.09.2012 № 995. URL : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/106386/>

11) Офіційний сайт Вашковецької ТГ URL: <https://vashkovetska-gromada.gov.ua/finansovij-viddil-vashkoveckoi-silskoi-radi-15-40-54-20-04-2021/>

12) Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV.

13) Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни. Закон України від 03.02.2022 № 2115.

14) Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі. Наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307.

15) Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2017 № 1170.

16) Складання річної фінансової та бюджетної звітності за 2022 рік. Окремі питання виконання бюджетного процесу 2023 року: практика реалізації ОМС останніх змін законодавства URL: <https://hromady.org/wp-content/uploads/2023/02/2.-%D0%A0%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0->

17) Шацкова Л.П., Драгомир Д.В. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект. Economic journal Odessa polytechnic university. №1(15), 2021. С.82-91.

18) Литвин З., Синькович О. Особливості складання фінансової звітності бюджетних установ URL:

<https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/25288/1/%D0%9B%D0%B8%D1>

19). Сазонова С. В. Управління фінансами бюджетних установ в сучасних умовах господарювання /С. В. Сазонова, В. М. Гельман // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернетконференції 23-25 травня 2013 року «Наука і життя: сучасні тенденції, інтеграція у світову наукову думку». – М. Київ, Ч.1. – 2013. – С. 60-62.

20) Шипіна С.Б. Зарубіжний досвід розкриття інформації про фінансові результати у фінансовій звітності за МСФЗ / С. Б. Шипіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Випуск 17. Частина 4. – С. 147-150.

21) Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 1 «Подання фінансових звітів» (2020, травень). URL: https://buhgalter911.com/public/uploads/normativka/Standart_gossektor

22) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

23) Лучко М.Р., Рожелюк В.М. Звітність установ державного сектору економіки: навчальний посібник–Тернопіль: Економічна думка, 2018. 180 с.

24) Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.9 9 зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-152>

25) Порядок складання типових форм меморіальних ордерів та інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору. Наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755.

26) Романчук А.Л. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору в системі інформаційного забезпечення аналізу / А. Л. Романчук, С. В.

Рилєєв // Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – 2019. – Вип. 1. – С. 224-236.

27). Мустеца І.В. Актуальні питання оплати праці суб'єктів державного сектору. Інтернаука. Серія «Економічні науки». Вип.4. Червень 2017 р. С. 22-25. URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/791>

28) Musteca I. Accounting policy of the enterprise in the valuation of objects: the formation of tasks, restrictions and ways of implementation. Assessment in accounting: concept and tools : monograph / General edit. O. Fomina. – Tallinn (Estonia) : Scientific Route, 2018. – P. 48–58.

29) Мустеца І.В. Боднар І. Облік доходів та видатків суб'єктів державного сектору. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). Хмельницький : ХНУ, 2021. С.76-77. URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/1343>

30) Мустеца І. В. Використання ші в обробці фінансової інформації / І. В. Мустеца, Н. О. Мустеца // Сучасне управління організаціями: концепції, цифрові трансформації, моделі інноваційного розвитку : IV Міжнар. наук.-практ. конф., 20 листоп. 2024 р., м. Харків : електрон. зб. тез. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2024. – С. 323–325. URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2664>

31) Мустеца Н. О. Напрями економічного розвитку громад в післявоєнний період / Н. О. Мустеца // Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, 17 жовт. 2024 р., м. Львів / ЛТЕУ. – Львів : ЛТЕУ, 2024. – С. 102–105. URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2669>

32) Fiscal decentralization and local finance in Ukraine and eu member-states / A. Vdovichen, A. Chornovol, I. Mustetsa, J. Tabenska, T. Tomniuk //

Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. – 2024. – № 3(56). – P. 86–96. – URL: <http://rps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/2345>

33) Yin Shi, Xiaoni Li. A bibliometric study on intelligent techniques of bankruptcy prediction for corporate firms. Heliyon. 2019. Vol. 5, Issue 12. DOI: 10.1016/j.heliyon.2019. e02997.

34). Wuerges A., Borba J. Neural networks, fuzzy logic and genetic algorithms: applications and possibilities in finance and accounting. Journal of Information Systems and Technology Management. 2010. Vol. 7. DOI: 10.4301/10.4301%2FS1807-17752010000100007.

35). Wuerges A., Borba J. Neural networks, fuzzy logic and genetic algorithms: applications and possibilities in finance and accounting. Journal of Information Systems and Technology Management. 2010. Vol. 7. DOI: 0.4301/10.4301%2FS1807-17752010000100007.

36) Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України 11 березня 2022 р. № 252.

37) Зміни до Порядку виконання повноважень органами Державної казначейської служби в особливому режимі в умовах воєнного стану. Постанова КМУ від 21 квітня 2025 р. № 476
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2025-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2025-%D0%BF#Text)

38) Ловінська Л.Г. Собівартість послуг державного сектору України в контексті реформи фінансового управління. Фінанси України. 2017. № 8. С. 58–79.

39) Свірко С.В., Тростенюк Т.М. Бюджетна звітність як елемент управлінського обліку в контексті субординаційної системи ДЗВО. Бизнес Информ. 2018. № 11(490). С. 434–440.

40) Солов'юк А. Організація та удосконалення бухгалтерського обліку та контролю фінансування бюджетних установ. URL: konomics.com.ua/s94-

organizaciya-ta-udoskonalennya-buhgalterskogo-obliku-ta-kontrolyu-finansuvannya-byudjetnih-ustanov

41) Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : постанова Верховної Ради України від 04.10.2019 р. №188-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/188-20>

42) Проскура К.П. Організація внутрішнього контролю бюджетними організаціями (установами) як розпорядниками бюджетних коштів. Криміналістика і судова експертиза. 2019. Вип. 64. С. 689–698. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2019_64_69/ (дата звернення: 08.03.2020).

43) Актуальні проблеми фінансового управління: глобальні тенденції і національна практика / монографія за ред. Т.І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. управління». Київ, 2018. С. 424–437.

44) Лучко М.Р., Рожелюк В.М. Звітність установ державного сектору економіки: навчальний посібник – Тернопіль: Економічна думка, 2018.180с.

45) Орлова П.М. Розвиток територіальних громад в умовах воєнного стану. Збірник студентських наукових праць ЧТЕІ ДТЕУ. Вип.ІІ. 2025 р. [45].

46) Офіційний сайт Чернівецької ОВА (ОДА) URL: <https://bukoda.gov.ua/npas/pro-oblasnyi-biudzheth-chernivetskoi-oblasti-na-2024-rik>

47) Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року URL: https://kse.ua/wpcontent/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf

48) Ткачук А, Третяк Ю., Про відновлення та регіональний розвиток після війни URL: <https://www.csi.org.ua/news/pro-vidnovlennya-ta-regionalnyj-rozvytok-pislya-vijny/>

49). Міністерство відновлення презентувало проєкт оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки URL:

<https://mtu.gov.ua/news/35052.html>

50) Kaneva, T., Karpenko, M., Nasibova, O. V., Tabenska, J., & Tomniuk, T. (2023). Fiscal decentralization influence on public services efficiency and economic growth. Financial and credit activity problems of theory and practice, 5(52), 68-78. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4193>.

Додаток А1

Рис.1.1. Склад фінансової звітності бюджетних установ [16]

Додаток А2

Структура форм балансів в Україні згідно нормативних вимог

Нормативний документ	Актив балансу	Пасив балансу
1	2	3
Україна Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»	1. Нефінансові активи 2. Фінансові активи 3. Витрати майбутніх періодів	1. Власний капітал та фінансовий результат 2. Зобов'язання 3. Забезпечення 4. Доходи майбутніх періодів
Україна Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	1. Необоротні активи 2. Оборотні активи 3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1. Власний капітал 2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення 3. Поточні зобов'язання і забезпечення 4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів»	1. Поточні активи 2. Довгострокові активи	1. Поточні зобов'язання 2. Довгострокові зобов'язання 3. Власний капітал
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 1 «Подання фінансових звітів»	1. Поточні активи 2. Довгострокові активи	1. Поточні зобов'язання 2. Довгострокові зобов'язання 3. Власний капітал

Додаток А3

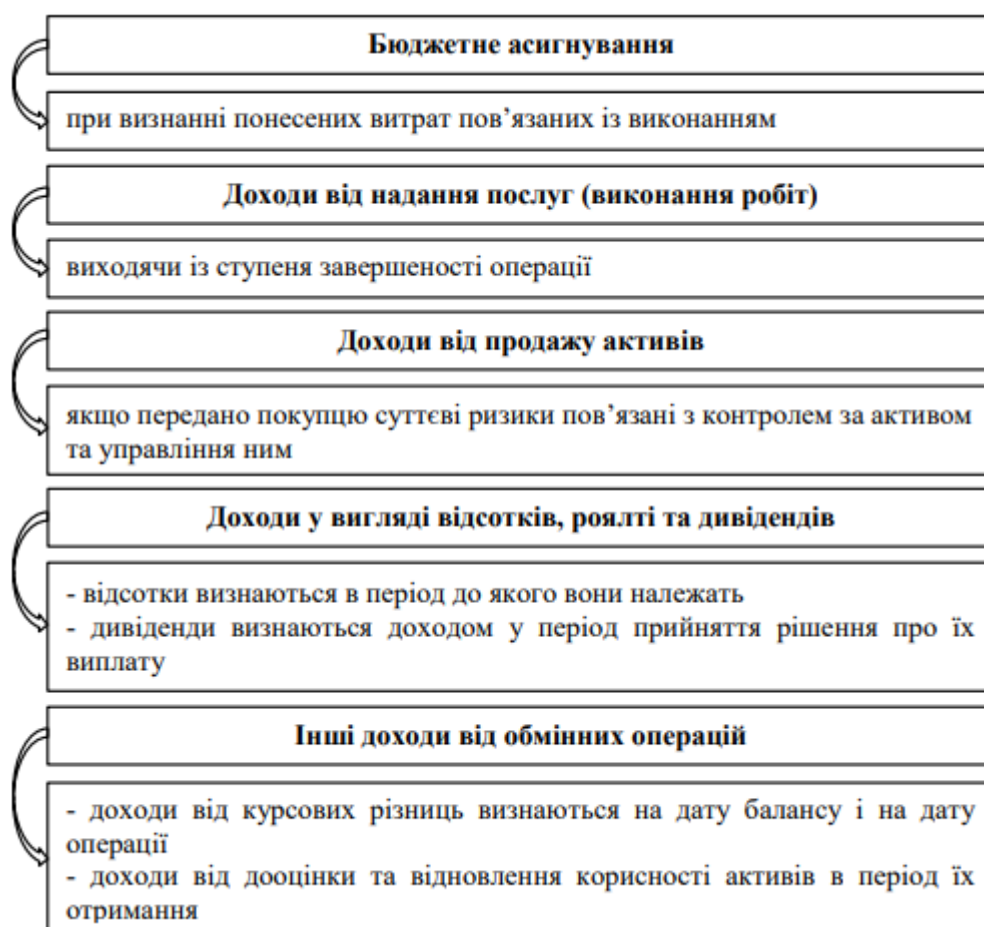

Рис.1.2. Порядок визнання доходів від обмінних операцій

Додаток А4

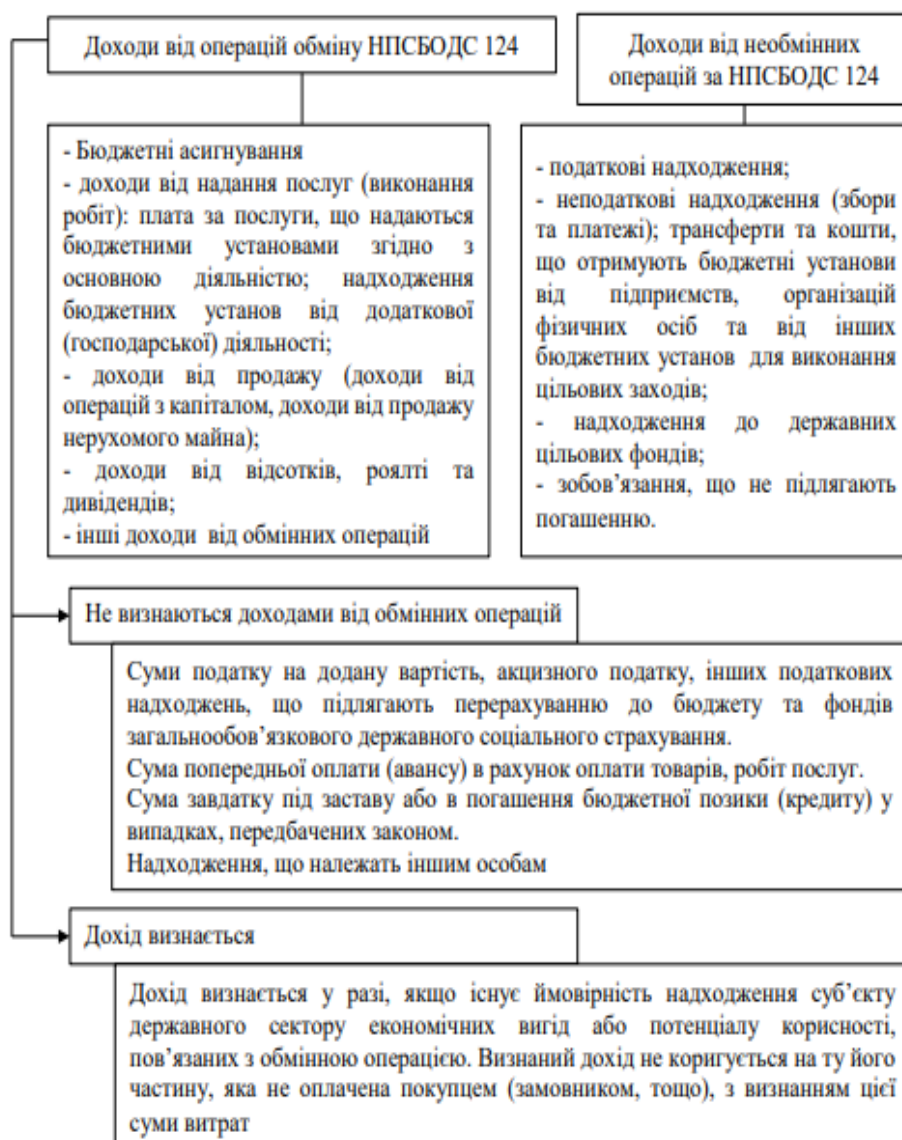

Рис.1.2. Склад та умови визнання доходів від обмінних та необмінних операцій

Додаток А 5

Додаток А 6

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	
Крок 1	Узагальнення даних бухгалтерського обліку
Крок 2	Закриття рахунків доходів і витрат
Крок 3	Закриття меморіальних ордерів за останній місяць звітного періоду (кварталу, року).
Крок 4	Перенесення даних з меморіальних ордерів до книги «Журнал-головна» і регістрів аналітичного обліку
Крок 5	Складання бюджетної звітності
Крок 6	Складання Звіту про фінансові результати ф. № 2-дс.
Крок 7	Складання Балансу ф. № 1-дс
Крок 8	Звіряння відповідності даних бюджетної і фінансової звітності

Додаток А7

Склад бюджетної звітності розпорядників та одержувачів коштів

№ форми	Назва форми	Розпорядники бюджетних коштів	Одержувачі бюджетних коштів
№ 2д, № 2м	Звіт про надходження та використання коштів загального фонду	+	+
№ 4-1д, № 4-1м	Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги	+	-
№ 4-2 д, № 4-2м	Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень	+	+
№ 4-3д, № 4-3м	Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду	+	+
№4-3д.1, №4-3м.1	Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (позики міжнародних фінансових організацій)	+	+
№ 7д, № 7м	Звіт про заборгованість за бюджетними коштами	+	+
№ 7д.1, № 7м.1	Звіт про заборгованість за окремими програмами	+	+

Додаток А 8

Додаток А 9

Методика узагальнення даних у активі Балансу (форма 1-дс)

Форма № 1-дс		
АКТИВ	Код рядка	На кінець звітного періоду
1	2	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ		
Основні засоби:	1000	Ряд. 1001-1002
первісна вартість	1001	Сальдо рахунків 10 (крім субрахунку 1010) + 11
знос	1002	Сальдо субрахунків 1411 + 1412
Інвестиційна нерухомість	1010	Ряд. 1011-1012
первісна вартість	1011	Сальдо субрахунку 1010
знос	1012	Сальдо субрахунку 1414
Нематеріальні активи:	1020	Ряд. 1021 - 1022
первісна вартість	1021	Сальдо рахунку 12
накопичена амортизація	1022	Сальдо субрахунку 1413
Незавершені капітальні інвестиції	1030	Сальдо рахунку 13
Довгострокові біологічні активи	1040	Ряд. 1041 - 1042
первісна вартість	1041	Сальдо субрахунків 1711 + 1712
накопичена амортизація	1042	Сальдо субрахунку 1415
Запаси	1050	Сальдо рахунків 15 + 18
Виробництво	1060	Сальдо рахунку 16
Поточні біологічні активи	1090	Сальдо субрахунків 1713 + 1714
Усього за розділом I	1095	Ряд. 1000 + 1010 + 1020 + 1030 + 1040 + 1050 + + 1060 + 1090

II ФІНАНСОВІ АКТИВИ		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	Сальдо рахунка 20
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:	1110	Сальдо субрахунків 2511 + 2512 + 2513 + 2514
цінні папери, крім акцій	1111	
акції та інші форми участі в капіталі	1112	
Поточна дебіторська заборгованість		
за розрахунками з бюджетом	1120	Сальдо субрахунку 2110
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	Сальдо субрахунку 2111
за наданими кредитами	1130	Сальдо субрахунку 2112
за виданими авансами	1135	Сальдо субрахунку 2111+2116-
за розрахунками із соціального страхування	1140	Сальдо субрахунку 2114
за внутрішніми розрахунками	1145	Сальдо рахунка 27
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	Сальдо субрахунків 2115 + 2117 + 2118 + 6414
Поточні фінансові інвестиції	1155	
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:		
національній валюті, у тому числі в:	1160	Ряд. 1161 + 1163
касі	1161	Сальдо субрахунків 2211 + 2213
казначействі	1162	Сальдо субрахунків 2313 + 2314 + 2315
установах банків	1163	Сальдо субрахунків 2311 + 2312 + 2315
дорозі	1164	Сальдо субрахунку 2215
іноземній валюті	1165	Сальдо субрахунків 2212 + 2214 + 2216 + 2311 (у частині іноземної валюти) + 2315 (у частині іноземної валюти)
Кошти бюджетів та інших клієнтів на:		
Інші фінансові активи	1180	Сальдо субрахунків 2515 + 2613
Усього за розділом II	1195	Ряд. 1100 + 1110 + 1120 + 1125 + 1130 + 1135 + + 1140 + 1145 + 1150 + 1155 + 1160 + 1165 + 1180
III ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	Сальдо рахунка 29
БАЛАНС	1300	Ряд. 1095 + 1195 + 1200

**Рис.1.3. Методика узагальнення даних обліку у активі
Балансу (форма 1-дс)**

Додаток А 10

Методика узагальнення даних у пасиві Балансу (форма 1-дс)

ПАСИВ	Код рядка	На кінець звітної періоду
1	2	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ		
Внесений капітал	1400	Сальдо субрахунку 5111
Капітал у дооцінках	1410	Сальдо субрахунків 5311 + 5312
Фінансовий результат	1420	Сальдо субрахунків 5511 + 5512
Капітал у підприємствах	1430	Сальдо субрахунків 5211 + 5212 + 5213
Цільове фінансування	1450	Сальдо субрахунку 5411
Усього за розділом I	1495	Ряд. 1400 + 1410 + 1420 + 1430 + 1440 + 1450

ПАСИВ	Код рядка	На кінець звітної періоду
1	2	4
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Довгострокові зобов'язання:		
за цінними паперами	1500	Сальдо субрахунку 6014
за кредитами	1510	Сальдо субрахунків 6011 + 6012 + 6013
інші довгострокові зобов'язання	1520	Сальдо субрахунків 6015 + 6016
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	Сальдо субрахунків 6111 + 6112 + 6113
Поточні зобов'язання:		
за платежами до бюджету	1540	Сальдо субрахунків 6311 + 6312
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	Сальдо субрахунку 6211
за кредитами	1550	Сальдо субрахунків 6114 + 6115 + 6116 + 6117
за одержаними авансами	1555	Сальдо субрахунків 6212 + 6213 + 6214
за розрахунками з оплати праці	1560	Сальдо рахунку 65
за розрахунками із соціального страхування	1565	Сальдо субрахунків 6313 + 6416
за внутрішніми розрахунками	1570	Сальдо рахунку 66
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	Сальдо та обороти субрахунків 6411 + 6412 + 6413 + 6414 + 6415 + 6417 + 6518
за цінними паперами	1576	
Усього за розділом II	1595	Ряд. 1500 + 1510 + 1520 + 1530 + 1540 + 1545 + 1550 + 1555 + 1560 + 1565 + 1570 + 1575
III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1600	Сальдо рахунку 67
IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	Сальдо рахунку 69
БАЛАНС	1800	Ряд. 1495 + 1595 + 1600 + 1700

Додаток А11

Формування форми № 2-дс: розділ І Фінансовий результат діяльності

Стаття	Код рядка	За аналогічний період попереднього року
1	2	4
ДОХОДИ		
Доходи від обмінних операцій		
Бюджетні асигнування	2010	Субрахунок 7011 «Бюджетні асигнування». Залишки за субрахунком 5411 у цьому рядку не наводяться
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	Субрахунок 7111 «Доходи від реалізації продукції, робіт і послуг» + субрахунок 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі»
Доходи від продажу активів	2030	Субрахунок 7211 «Доходи від реалізації активів»
Фінансові доходи	2040	Субрахунок 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів»
Інші доходи від обмінних операцій	2050	Субрахунок 7411 «Інші доходи від обмінних операцій»
Усього доходів від обмінних операцій	2080	Ряд. 2010 + 2020 + 2030 + 2040 + 2050
Доходи від необмінних операцій		
Податкові надходження	2090	Ці рядки розпорядники бюджетних коштів не заповнюють, тому ставимо прочерк
Неподаткові надходження	2100	
Трансферти	2110	Субрахунок 7512 «Трансферти»
Надходження до державних цільових фондів	2120	Рядок розпорядники бюджетних коштів не заповнюють, тому ставимо прочерк
Інші доходи від необмінних операцій	2130	Субрахунку 7511 «Доходи за необмінними операціями»
Усього доходів від необмінних операцій	2170	Ряд. 2090 + 2100 + 2110 + 2120 + 2130
Усього доходів	2200	Ряд. 2080 + 2170

Додаток А12

Формування форми № 2-дс: розділ I Фінансовий результат діяльності

Стаття	Код рядка	За аналогічний період попереднього року
1	2	4
ВИТРАТИ		
Витрати за обмінними операціями		
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	Субрахунки: 8011 «Витрати на оплату праці» + 8012 «Відрахування на соціальні заходи» + 8013 «Матеріальні витрати» (крім витрат за КЕКВ, які віднесені на субрахунки 8011 і 8012) + 8014 «Амортизація»
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	Субрахунки: 8111 «Витрати на оплату праці» + 8112 «Відрахування на соціальні заходи» + 8113 «Матеріальні витрати» + 8114 «Амортизація» + 8115 «Інші витрати»
Витрати з продажу активів	2230	Субрахунками: 8211 «Собівартість проданих активів» + 8212 «Витрати, пов'язані з реалізацією майна»
Фінансові витрати	2240	Субрахунок 8311 «Фінансові витрати»
Інші витрати за обмінними операціями	2250	Субрахунок 8411 «Інші витрати за обмінними операціями»
Усього витрат за обмінними операціями	2290	Ряд. 2210 + 2220 + 2230 + 2240 + 2250
Витрати за необмінними операціями		
Трансферти	2300	Субрахунок 8511 «Витрати за необмінними операціями» в частині КЕКВ 2610
Інші витрати за необмінними операціями	2310	Субрахунок 8511 «Витрати за необмінними операціями»
Усього витрати за необмінними операціями	2340	Ряд. 2300 + 2310
Усього витрат	2380	Ряд. 2290 + 2340
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	Ряд. 2200 – 2380, що має відповідати субрахунку 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»

Додаток А13

Формування форми № 3-дс

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від обмінних операцій:			
бюджетні асигнування	3000	отримані бюджетні асигнування на виконання своїх повноважень, визначених законодавством, утримання апарату	
надходження від надання послуг (виконання робіт)	3005	кошти, отримані від реалізації продукції (робіт, послуг), що надаються/виконуються згідно із законодавством	
надходження від продажу активів	3010	відображаються кошти від реалізації матеріальних активів (крім необоротних активів)	
інші надходження від обмінних операцій	3015	інші надходження від операційної діяльності за обмінними операціями, не включені до попередніх статей 3000-3010	
Надходження від необмінних операцій:			
податкові надходження	3020	-	
неподаткові надходження	3025	-	
трансферти, з них:	3030	трансферти, отримані	
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	трансферти, отримані	
надходження до державних цільових фондів	3040	-	
інші надходження від необмінних операцій	3045	в тому числі надходження в натуральній формі	
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	надходження готівкових коштів та грошових документів у касу	
Інші надходження	3090	надходження коштів, отриманих у тимчасове розпорядження, які підлягають подальшому їх розподілу, виплаті працівникам, перерахуванню за призначенням	
Усього надходжень від операційної діяльності	3095	сума рядків 3000, 3005, 3010, 3015, 3020, 3025, 3030, 3040, 3045, 3090, графи 3 і 4	

Додаток А14

Формування форми № 3-дс

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Стаття	Кодрядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Витрати за обмінними операціями:			
витрати на виконання бюджетних програм	3100	використання коштів на виконання своїх повноважень, визначених законодавством	
витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	3110	використання коштів, пов'язане з організацією та наданням послуг, виготовленням продукції, виконанням робіт	
витрати з продажу активів	3115	використання коштів, пов'язане з реалізацією активів	
інші витрати за обмінними операціями	3120	використання коштів на інші напрями операційної діяльності за обмінними операціями, не включене до попередніх статей 3100-3115	
Витрати за необмінними операціями:			
трансферти, з них:	3125	використання коштів за наданими трансфертами	
кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів	3126	використання коштів за наданими трансфертами	
інші витрати за необмінними операціями	3130		
Витрати грошових коштів за внутрішніми операціями	3135	використання готівкових коштів, грошових документів з каси та зарахування коштів удорозі на відповідні рахунки	
Інші витрати	3180	використання коштів, отриманих у тимчасове розпорядження, на подальший їх розподіл, виплати працівникам, перерахування за призначенням	
Усього витрат від операційної діяльності	3190	сума рядків 3100, 3110, 3115, 3120, 3125, 3130, 3180 граfi 3 і 4	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	рядок 3095 мінус рядок 3190, граfi 3 і 4	

Додаток А 15

Формування форми № 3-дс

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу:			
фінансових інвестицій	3200	надходження коштів від продажу акцій або боргових зобов'язань інших підприємств, а також часток у капіталі інших підприємств	
основних засобів	3205	надходження коштів від продажу основних засобів, крім надходжень від продажу майна, які вважаються доходами відповідного бюджету	
інвестиційної нерухомості	3210	надходження коштів від продажу інвестиційної нерухомості	
нематеріальних активів	3215	надходження коштів від продажу нематеріальних активів	
незавершених капітальних інвестицій	3220	надходження коштів від продажу незавершених капітальних інвестицій	
довгострокових біологічних активів	3225	-	
Надходження цільового фінансування	3230	надходження коштів, які спрямовуються на придбання (створення) необоротних активів (субрах. 5411)	
Інші надходження	3235	надходження коштів від інвестиційної діяльності, не включені до попередніх статей 3200-3230	
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3240	сума рядків 3200 - 3235, графи 3 і 4	
Витрати на придбання:			
фінансових інвестицій	3245	використання коштів на придбання акцій або боргових зобов'язань інших підприємств	
основних засобів	3250	використання коштів на придбання (створення) основних засобів	
інвестиційної нерухомості	3255	використання коштів на придбання (створення) інвестиційної нерухомості	
нематеріальних активів	3260	використання коштів на придбання (створення) нематеріальних активів	
незавершених капітальних інвестицій	3265	використання коштів на придбання (створення) незавершених капітальних інвестицій	

довгострокових біологічних активів	3270	-	
Інші витрати	3285	використання коштів на інвестиційну діяльність, не включене до попередніх статей 3245-3270	
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3290	сума рядків 3245 - 3285, графи 3 і 4	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	рядок 3240 мінус рядок 3290, графи 3 і 4	

Додаток А16

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
повернення кредитів	3300		
отримання позик	3305		
отримання відсотків (роялті)	3310		
Інші надходження	3340		
Усього надходжень від фінансової діяльності	3345	сума рядків 3300 - 3340, графи 3 і 4	
Витрати на:			
надання кредитів	3350		
погашення позик	3355		
сплату відсотків	3360		
Інші витрати	3380		
Коригування	3385		
Усього витрат від фінансової діяльності	3390	сума рядків 3350 - 3385, графи 3 і 4	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	рядок 3345 мінус рядок 3390, графи 3 і 4	
Чистий рух коштів за звітний період	3400	сума рядків 3195, 3295, 3395, 3050 мінус рядок 3135, графи 3 і 4	
Залишок коштів на початок року	3405	Форма № 1-дс, сума рядків 1160, 1165, 1170, 1175, графа 3	
Залишок коштів отриманий	3410		
Залишок коштів перерахований	3415		
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3420		
Залишок коштів на кінець року	3425	Форма № 3-дс, рядок 3400 плюс рядок 3405 плюс рядок 3410 мінус рядок 3415 плюс або мінус рядок 3420, графа 3	Форма № 1-дс, сума рядків 1160, 1165, 1170, 1175, графа 4

Додаток А17

Формування форми № 4-дс

Стаття	Код рядка	Внесений капітал	Капітал у дооцінках
1	2	3	4
Залишок на початок року	4000	Відображають суми власного капіталу на початок (не скоригований залишок) року Дані рядків 1400 - 1450 графи 3 форми № 1-дс , або Дані рядку 4310 графи 3 - 8 відповідно (з урахуванням вписуваних граф) форми № 4-дс (за попередній рік)	сума граф 3 - 8
Коригування:			
Зміна облікової політики	4010	відображаються суми коригувань, передбачених НП(С)БОДС 125 та інші зміни фінансового результату (коригування результату виконання кошторису на суму витрат, які включаються до первісної вартості основних засобів)	сума граф 3 - 8
Виправлення помилок	4020	сума граф 3 - 8	
Інші зміни	4030	сума граф 3 - 8	
Скоригований залишок на початок року	4090		
Переоцінка активів:			
Дооцінка (уцінка) основних засобів	4100	відображаються суми дооцінок (уцінок) основних засобів, незавершених капітальних інвестицій, нематеріальних активів і довгострокових біологічних активів протягом звітного періоду, які здійснюються у випадках, передбачених законодавством	сума граф 3 - 8
Дооцінка (уцінка) незавершених капітальних інвестицій	4110		
сума граф 3 - 8			
Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів	4120	сума граф 3 - 8	
Дооцінка (уцінка) довгострокових біологічних активів	4130	сума граф 3 - 8	
Профіцит/ дефіцит за звітний період	4200	відображаються сума профіциту або дефіциту за звітний період зі Звіту про фінансові результати	сума граф 3 - 8
Збільшення капіталу в підприємствах	4210	наводяться дані про збільшення капіталу внаслідок операцій з отримання до сфери управління суб'єкта державного сектору підприємств державного, комунального сектору економіки, збільшення розміру власного капіталу підприємств, які належать до сфери управління суб'єкта державного сектору, та придбання фінансових інвестицій	сума граф 3 - 8

Додаток А 17

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Зменшення капіталу в підприємствах	4220	наводяться дані про зменшення капіталу в підприємствах внаслідок операцій із вилучення зі сфери управління суб'єкта державного сектору підприємств комунального секторів економіки, зменшення розміру власного капіталу підприємств, які належать до сфери управління суб'єкта державного сектору, та вибуття фінансових інвестицій	сума граф 3 - 8					
Інші зміни в капіталі	4290	відображаються інші зміни у складі власного капіталу, не вказані у попередніх статтях 4010-4030	сума граф 3 - 8					
Разом змін в капіталі	4300	наводиться підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період, що визначається як сума всіх змін, відображених у статтях 4100-4290	сума граф 3 - 8					
Залишок на кінець року	4310	визначається з огляду на скоригований залишок капіталу на початок року (рядок 4090) і підсумки змін у капіталі (рядок 4300)	сума граф 3 - 8					

Додаток А 18

Розкриття елементів бюджетної звітності: форми

№ додатка до Порядку 44	Назва додатка
1	2
Додаток 11	Довідка про використання кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів
Додаток 12	Довідка про залишки коштів в іноземній валюті, що перебувають на поточних рахунках, відкритих в установах банків
Додаток 13	Довідка про залишки коштів на рахунках в установах банків
Додаток 14	Довідка про депозитні операції
Додаток 15	Довідка про сплату до бюджету штрафів, накладених контролюючими органами
Додаток 16	Довідка про причини виникнення простроченої кредиторської заборгованості загального фонду
Додаток 17	Довідка про спрямування фактичних обсягів власних надходжень з урахуванням залишків коштів на початок року, які перевищують відповідні витрати, затверджені законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет)
Додаток 19	Довідка про кредиторську заборгованість, яка склалася станом на 01.01.2011 за зобов'язаннями, що не вважаються бюджетними
Додаток 20	Довідка про дебіторську та кредиторську заборгованість за операціями, які не відображаються у формі № 7д, № 7м «Звіт про заборгованість за бюджетними коштами»

Основні дані по Вашковецькій ТГ

Вашковецька сільська територіальна громада	
Основні дані	
Країна	Україна
Область	Чернівецька область
Район	Дністровський район
Код КАТОТТГ	UA73040010000039325
Утворена	14 серпня 2015 року
Адмін. центр	Вашківці
Територія та населення	
Площа	58,67 км ²
Населення	4843 особи (2018)
Густота	82,55 осіб/км ²
Населені пункти	
Міста	0
Селища	0
Села	4

Додаток А19

Обсяг власних доходів загального фонду
сільського бюджету на 2022-2024 рік

Найменування відповідального виконавця, найменування бюджетної програми згідно з Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету	2022 рік	2023 рік	2024 рік
1	2	3	4
Вашковецька сільська рада	30 044 670	33 761 100	35 595 700
Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення), міської, селищної, сільської рад	3 610 514	3 214 800	4 178 400
Надання дошкільної освіти	5 175 896	5 100 600	6 193 500
Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти	5 843 194	6 265 600	7 626 500
Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти	14 156 402	17 856 100	16 070 500
Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	0	20 000	100 000
Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення	92 110	80 000	150 000
Забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних закладів	688 200	699 000	746 800
Проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту	6 450	10 000	20 000
Організація благоустрою населених пунктів	471 905	515 000	400 000
Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення	0	0	110 000
УСЬОГО	30 044 670	33 761 100	35 595 700

Додаток А20

Оцінка динаміки та структури видатків Вашковецької ТГ
за 2022-2024 рр.

№	Назва бюджетної програми / відповідального виконавця	2022 р. (грн)	2023 р. (грн)	2024 р. (грн)	Зміна 2023 до 2022 (грн / %)	Зміна 2024 до 2023 (грн / %)
1	Вашковецька сільська рада (загальний обсяг)	30 044 670	33 761 100	35 595 700	+3 716 430 / +12,4%	+1 834 600 / +5,4%
2	Організаційне, інформ.-аналіт. та матеріально-техн. забезпечення рад	3 610 514	3 214 800	4 178 400	-395 714 / -11,0%	+963 600 / +29,9%
3	Надання дошкільної освіти	5 175 896	5 100 600	6 193 500	-75 296 / -1,5%	+1 092 900 / +21,4%
4	Надання загальної середньої освіти (1)	5 843 194	6 265 600	7 626 500	+422 406 / +7,2%	+1 360 900 / +21,7%
5	Надання загальної середньої освіти (2)	14 156 402	17 856 100	16 070 500	+3 699 698 / +26,1%	-1 785 600 / -10,0%
6	Соцгарантії фіз. особам (догляд, допомога тощо)	0	20 000	100 000	+20 000 / –	+80 000 / +400%
7	Інші заходи у сфері соціального захисту	92 110	80 000	150 000	-12 110 / -13,1%	+70 000 / +87,5%
8	Діяльність клубів, будинків культури	688 200	699 000	746 800	+10 800 / +1,6%	+47 800 / +6,8%
9	Змагання та збори з олімпійських видів спорту	6 450	10 000	20 000	+3 550 / +55,0%	+10 000 / +100%
10	Благоустрій населених пунктів	471 905	515 000	400 000	+43 095 / +9,1%	-115 000 / -22,3%
11	Мобілізаційна підготовка	0	0	110 000	0	+110 000 / –